

INICJATYWA 7

SPOŁECZNY KURIER MAZOWSZA ZACHODNIEGO

Bolimów • Mszczonów • Puszcza Mariańska • Radziejowice • Wiskitki • Żyrardów

Ustysz ich głos — premiera „Strajku Szpularek”

W numerze:

- **Ustysz ich głos**
– premiera „Strajku Szpularek”
- Zapraszamy na drugą „Czerwcową Skarbnicę Inicjatyw”
- Jak przygotować się do realizacji projektu międzynarodowego
– szkolenie w Lokalnym Centrum

- Sesje doradcze **korzystajmy z oferty Lokalnego Centrum**
- Fundacja **Plebania**
- Projekt „Partnerstwo...”: kolejny rok za nami
- **Wianeczek** – powrót do tradycji
- **Questy** – co to takiego?
- Kuźnia Inicjatyw „**Wiskitki.org**”

- Wiosna z **ŻYR.A.F.A**
- **Fundusze dla organizacji pozarządowych** w perspektywie finansowej 2014 - 2020
- **Zbiórki publiczne** bez tajemnic
- Jak prawidłowo rozliczać dotacje?
- **Więści** z regionu
- Ważne dla **NGO**

Drodzy Czytelnicy,

Zapewne zorientowali się Państwo już, że „INICJATYWA” od tego numeru zwiększyła swoją objętość. W związku ze zmianami w projekcie zyskaliśmy na łamach naszego biuletynu dodatkowe miejsce na porady specjalistów, by wyjść naprzeciw potrzebom Państwa organizacji. Mamy nadzieję, że nowe artykuły okażą się przydatne i skorzystają Państwo z nich. Z początkiem 2014 roku rozpoczął się nowy okres programowania funduszy międzynarodowych. Jest to bardzo szeroki temat, jeszcze nie wszystko wiadomo, jednak postaramy się nieco przybliżyć możliwości i formy finansowania działań organizacji. Rozliczanie finansów, szczególnie tych projektowych, to ważny problem, który pomoże rozwiązać doradczyni z zakresu księgowości Jolanta Oleńska. Innym poważnym zagadnieniem są zbiórki publiczne, z którymi „rozprawi się” doradca Lokalnego Centrum Tomasz Chwieduk.

Rozpoczęliśmy trzeci, ostatni już rok realizacji projektu „Partnerstwo na rzecz wzmocnienia potencjału organizacji pozarządowych i wsparcia lokalnych inicjatyw obywatelskich”. Dokonując małego podsumowania, nadal zachęcamy do korzystania z bezpłatnej oferty Lokalnego Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych. Zapraszamy do udziału w największym w tym roku organizowanym przez nas wydarzeniu, jakim będzie drugi piknik „Czerwona Skarbnica Inicjatyw”, planowany na 29 czerwca. Ten dzień zasługuje na szczególną uwagę, zarówno organizacji, jak i mieszkańców Regionu. O szczegółach piszemy w artykule.

Innym niepowtarzalnym wydarzeniem była premiera filmu „Strajk Szpularek – Historia Prawdziwa”. Stowarzyszenie Fabryka Feniksa, dzięki zaangażowaniu osób i instytucji odniosło niebywały sukces w postaci nakręconego paradokumentu. Zachęcamy do obejrzenia filmu i przeniesienia się do Żyrardowa z czasów świetności fabryki Lnu i zrozumienia trudnej sytuacji robotniczych rodzin.

Jak zawsze prezentujemy działalność lokalnych organizacji, między innymi wydarzenia zorganizowane przez stowarzyszenie Żyr.A.F.A., które nawet w zimę nie przestało zachęcać do aktywności fizycznej. Podczas wizyty w Stowarzyszeniu Przyjaciół Gminy Wiskitki dowiadujemy się, że postanowili zaskoczyć nas nową nazwą.

O dzieciach i dla dzieci – tak w skrócie można opisać działalność Fundacji Plebania i zespołu ludowego „Wianeczek”. Fundacja bawi i uczy najmłodszych, prowadząc w Mszczonowie świetlicę środowiskową, zaś zespół pokazuje, jak wielką przyjemność dzieci mogą czerpać z tańca tradycyjnego i wykonywania pieśni ludowych.

Po lekturze gazety zachęcamy do wiosennych wypraw odkrywców po pięknych miejscowościach, jakimi są Bolimów, Guzów i Puszcza Mariańska. Zatem questy do ręki i w drogę!

Miłej lektury!

Bożena Łukasik-Jędrzejewska
wraz z zespołem Lokalnego Centrum Informacji
i Wspomagania Organizacji Pozarządowych

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt „Partnerstwo na rzecz wzmocnienia potencjału organizacji pozarządowych i wsparcia lokalnych inicjatyw obywatelskich”
współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Lider projektu

Partnerzy

Ustyszysz ich głos...

Premiera „Strajku Szpularek – Historia Prawdziwa”

Bieda kontra bogactwo, protesty robotników, Kozacy, huk wystrzałów z karabinów, dym, krew, ranni... Tak wyglądają sceny filmu paradokumentalnego pt. „Strajk Szpularek – Historia Prawdziwa”, produkcji Stowarzyszenia Fabryka Feniksa, którego premiera odbyła się 24 stycznia 2014 r. w Kinie „Len” w Żyrardowie. Jeden z pierwszych na świecie masowych strajków zapoczątkowanych przez kobiety został sfilmowany dla uczczenia 130. rocznicy jego wybuchu.

„Chleba, pracy i godnych warunków życia” – te postulaty wywołały najważniejsze wydarzenie w dziejach Żyrardowa – Strajk Szpularek, do którego doszło w dniach 23-28 kwietnia 1883 r. Było to pierwsze i największe w Królestwie Polskim starcie zbrojne z wojskiem carskim po powstaniu styczniowym, a zarazem pierwszy na świecie strajk masowy zainicjowany przez kobiety, w którym uczestniczyło ponad 8 tysięcy robotników.

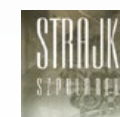
Pomysłodawcą oraz inicjatorem całego projektu jest Jacek Czubak – prezes Stowarzyszenia Fabryka Feniksa oraz Lokalnej Organizacji Turystycznej Mazowsza Zachodniego, który od kilku lat przygotowywał razem z młodzieżą z Fabryki Feniksa inscenizację historyczną Strajku Szpularek

z 1883 r. W roku 2013 (z okazji 130. rocznicy wybuchu strajku) zastąpiono inscenizację przygotowaniami do nakręcenia filmu.

Film, chociaż dość krótki, robi naprawdę niesamowite wrażenie. To prawdziwa podróż w czasie. Pozwala przenieść się do Żyrardowa ze schyłku XIX wieku. Pokazuje, w jakiej sytuacji znajdowały się robotnice z Fabryki Lnu, dlaczego w końcu zostały doprowadzone do ostateczności i rozpoczęły strajk.

Zadziwiające jest, że realizatorom udało się doskonale oddać klimat tego miejsca, tamtej epoki i pokazać osadę fabryczną niemal bez śladów upływu czasu i rozwoju miasta. Wspaniała inicjatywa Stowarzyszenia Fabryka Feniksa i LOT MZ jest również dowodem na to, że można zaangażować mnóstwo osób i pobudzić współpracę lokalnych podmiotów i organizacji.

KN/MRIES

Film zrealizowano tylko i wyłącznie dzięki zaangażowaniu prawie 200 osób, w tym amatorów-wolontariuszy (głównie miesz-

kańców Żyrardowa), którzy z pewną nostalgia odgrywali życie swoich przodków, wcielając się w role robotników – szpularek i tkaczy oraz elity fabrykantów – dyrektorów i kadry kierowniczej dawnych Zakładów Lniarskich. Ich bezinteresowność, patriotyzm lokalny oraz wielkie serce, którym wykazali się podczas pracy nad produkcją, udowodniło, że „chcieć znaczy móc”, że wspólna pasja i potrzeba działania przezwycięży takie bariery jak brak budżetu na realizację filmu, brak znanych i profesjonalnych aktorów, brak odpowiedniego sprzętu oraz wykwalifikowanej ekipy produkcyjnej.

Oczami jednej z robotnic możemy ujrzeć i zrozumieć jakimi trudnymi warunkami okupiony był światowy sukces żyrardowskiej fabryki. W filmie ukazano przejmującą walkę o przetrwanie i godność, uwypuklając dystans między klasą robotniczą a burżuazją. Narratorem całej opowieści został aktor **Jarosław Gajewski** – Dyrektor Artystyczny Teatru Polskiego, natomiast główne role odegrali: **Sylwia Chojnacka** (rola Stefy) oraz **Jacek Rubikowski** (filmowy Władek). **Jacek Czubak** – prezes Stowarzyszenia Fabryka Feniksa oraz Lokalnej Organizacji Turystycznej Mazowsza Zachodniego, wraz z Dagmarą Fiszer oraz Jakiem Rubikowskim czuwał nad przebiegiem

INICJATYWA – Społeczny Kurier Mazowsza Zachodniego

z najważniejszych wydarzeń ostatnich miesięcy, na które pracowało blisko 200 osób.

Na premierę przybyli zarówno przedstawiciele władz Żyrardowa, okolicznych gmin, prezesi i dyrektorzy różnych instytucji, jak również odtwórcy głównych ról i statyści wraz ze swoimi najbliższymi. Wrażenia, jakie wywołał film na gościach, są nie do opisania... „niesamowity”, „fantastyczny”, „oddaje ducha strajku i ducha Żyrardowa”, „super inicjatywa” – to tylko jedne z licznych określeń, które wyrażały podziw i szacunek dla autorów tego przedsięwzięcia.

Kolejne bezpłatne projekcje, które również cieszyły się ogromnym zainteresowaniem, odbyły się 2 i 8 lutego. Nadal istnieje możliwość zorganizowania projekcji filmu dla placówek oświatowych, grup zorganizowanych, etc. Wówczas prosimy o kontakt w celu umówienia projekcji. Wiadomość należy kierować pod e-mail: jacekrubikowski@strajkspularek.pl.

Wszyscy, którzy zechcą obejrzeć film, mogą znaleźć go na stronie: <http://vimeo.com/84376431>

Film miał szansę pojawić się na 54. Krakowskim Festiwalu Filmowym. Dlatego też zorganizowano internetowy konkurs trailerów. Historia Szpularek znajdowała się w czołówce konkursu, internauci początkowo oddali ponad 7 000 głosów, jednak głosowanie z przyczyn technicznych rozpoczęło od nowa. Wśród blisko 470 zgłoszonych filmów „Strajk...” zajął 4 miejsce, co niewątpliwie świadczy o jego sukcesie mimo tego, że nie znalazł się na Festiwalu.

Tekst: Dagmara Fiszer/LOT MZ
Zdjęcia: Dagmara Fiszer, Łukasz Migda

produkcji. Film powstał w reżyserii Jarosława Szarskiego, wg scenariusza Justyny Żak – pracownika Muzeum Mazowsza Zachodniego w Żyrardowie, przy współpracy Lokalnej Organizacji Turystycznej Mazowsza Zachodniego. Mecenasek filmu została Stara Przędzalnia Sp. z o.o., natomiast Patronat Honorowy objęli Starosta Powiatu Żyrardowskiego oraz Prezydent Miasta Żyrardowa.

Zdjęcia do filmu odbywały się na przełomie października i listopada 2013 r., na terenie XIX-wiecznej osady fabrycznej w Żyrardowie, pośród zabytkowych budynków fabrycznych, a także w nieczynnej już fabryce wyrobów Inniarskich oraz zabytkowym budynku Resursy.

Premiera filmu w Kinie „Len” w Centrum Kultury w Żyrardowie to naprawdę wyjątkowy wieczór... Ponad 400 osób na sali kinowej wypełnionej po brzegi...

Niejedna łezka w oku podczas ponad 40-minutowej projekcji, ogromne wzruszenie, a na koniec gorące owacje... Tak wyglądało jedno

Zapraszamy na drugą Czerwcową Skarbnicę Inicjatyw

- zaprezentowanie bogatej oferty inicjatyw realizowanych na terenie powiatu żyrardowskiego i gminy Bolimów;
- wspieranie i aktywizacja lokalnych organizacji;
- uzmysłowienie mieszkańcom okolicy, że naprawdę wiele się tu dzieje;
- chęć zorganizowania w interesujący sposób weekendowego wypoczynku dla całych rodzin;
- inicjowanie współpracy międzysektorowej (NGO, jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorcy);
- integrowanie społeczności lokalnej i zachęcanie do wolontariatu.

Poprzedni rok pokazał, że warto poświęcić wiele pracy w przygotowanie pikniku. Dla przypomnienia prezentujemy zdjęcia wybranych atrakcji. Dużym zainteresowaniem cieszyły się zabawki dla najmłodszych.

Strażacy zapewnił dzieciom znakomitą zabawę przy pompowaniu wody za pomocą starodawnej sikawki.

Lokalne organizacje organizowały konkursy z nagrodami, zapraszały do gier i zabaw, zaś pracownicy Nadleśnictwa Radziwiłłów oraz Bolimowskiego Parku Krajobrazowego przekazywali młodszym i starszym ciekawostki związane ze światem przyrody.

Wielkimi krokami zbliżamy się do kolejnego, drugiego już pikniku dla organizacji pozarządowych „Czerwcową Skarbnicę Inicjatyw”. Pierwszy, zorganizowany 23 czerwca 2013 r., odniósł ogromny sukces, który chcielibyśmy powtórzyć. Do współpracy zaprosiliśmy organizacje z terenu powiatu żyrardowskiego i gminy Bolimów w powiecie skierniewickim, instytucje, lokalnych producentów i sponsorów.

Szerzej o pikniku pisaliśmy w numerze 5/2013, który dostępny jest na www.inicjatywa.info.pl. Dziś chcemy przypomnieć to szczególne wydarzenie, by zachęcić do udziału w kolejnym. Dlaczego w ogóle zdecydowaliśmy się zorganizować tego typu przedsięwzięcie?

- Odpowiedzi jest wiele, a najważniejsze z nich to:
- wypromowanie działalności lokalnych organizacji, które często nie mają takiej możliwości, a mieszkańcy okolic nie zawsze wiedzą, że dana organizacja w ogóle istnieje;

Nie zabrakło również konkursów. Przu Galerii „U NAS” odbył się konkurs plastyczny. Odwiedzający mogli wziąć udział w konkursach: wiedzy o NGO i Regionie oraz „Poszukiwacze Inicjatyw”. Konkursy te były tak atrakcyjne również dzięki sponsorom, którzy ufundowali m. in. rower czy tablet.

Na scenie i nie tylko swoje talenty prezentowali:

- dzieci i młodzież (widowisko muzyczno-taneczne zespołu z Mszczonowskiego Ośrodka Kultury, zespół PA-TA-TAY z GCK „Powozownia” w Radziejowicach, „The Comedy Company” z LO im. Cz. Tańskiego w Puszczy Mariańskiej, Drużyna Harcerska „Ventus”, Teatr Młodzieżowego Centrum Kultury w Jesionce),
- dorośli i seniorzy (orkiestra dęta OSP z Bolimowa, zespół Senior Bands, Bartnicki STS, kabaret „Spóźniony Zapłon”),
- chóry (Towarzystwo Śpiewacze „Echo”, Towarzystwo Śpiewacze „Lira”, chór z Bolimowa).

Oczywiście nie byłoby udanej zabawy bez dobrego jedzenia, a co zatroszczyli się lokalni producenci i realizatorzy projektu „SMAK”, którzy finał Festiwalu Smaków zaplanowali właśnie podczas pikniku, a o czym pisaliśmy szerzej w poprzednim numerze „Inicjatywy”.

Nie przeraziła nas paskudna pogoda, słońce wyjrzało tuż przed rozpoczęciem pikniku i świeciło do samego wieczora, sprzyjając wspaniałej atmosferze i znakomitej zabawie. Udział tak wielu osób utwierdził nas w przekonaniu, że takie wydarzenia należy organizować co roku. Bogatsi o nowe doświadczenia, od kilku miesięcy dokładamy wielu starań, by wszystko wypadło jeszcze lepiej.

Najważniejsze jest dla nas jednak zainteresowanie Państwa organizacji: pokażcie, czym się zajmujecie, działając na rzecz rozwoju obszaru powiatu żyrardowskiego i gminy Bolimów. Wyśleliśmy do lokalnych organizacji zaproszenia

i formularze zgłoszeniowe wraz z regulaminem udziału w pikniku. Nowością jest konkurs na najciekawszą formę prezentacji, dlatego zachęcamy, aby przygotować swoje stoiska jak najbardziej pomysłowo i efektownie. To również doskonały sposób na wypromowanie Państwa NGO. Wystarczy zgłosić się i nie zapomnieć tej ważnej daty: 29 czerwca 2013 r.

Na pewno nie zabraknie atrakcji skierowanych zarówno do dzieci, jak i dorosłych. Planowane są liczne konkursy z atrakcyjnymi nagrodami, występy sceniczne i zabawy dla najmłodszych. Zachęcamy do śledzenia www.inicjatywa.info.pl, gdzie dostępny będzie program wydarzenia oraz regulaminy konkursów. ZAPRASZAMY SERDECZNIE!

Tekst: Katarzyna Niewczas/MRIES
Zdjęcia: Weronika Domagała, Magdalena Mazgaj

Jak przygotować się do realizacji projektu międzynarodowego?

Rok 2014 to dla organizacji pozarządowych czas nowych wyzwań i możliwości, związanych z okresem programowania 2014 – 2020. Dla NGO, które do tej pory nie myślały o podjęciu działań na skalę międzynarodową jest to doskonały moment na nawiązanie takiej współpracy. Od czego więc zacząć?

„Realizacja projektów międzynarodowych” była tematem kolejnego szkolenia zorganizowanego przez Lokalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych w Puszczy Mariańskiej, które odbyło się w dniach 16-18 stycznia 2014 r. w siedzibie Centrum. W szkoleniu wzięło udział łącznie dziewięciu przedstawicieli

organizacji pozarządowych i administracji publicznej z terenu powiatu żyrardowskiego i gminy Bolimów.

Podczas trzydniowego szkolenia uczestnicy dowiedzieli się między innymi dlaczego warto aplikować o środki na realizację projektów międzynarodowych, jakie są zasady i procedury ubiegania się o środki na dofinansowanie projektów międzynarodowych oraz w jaki sposób i gdzie można znaleźć partnera projektu.

Istotnym elementem szkolenia była część warsztatowa, podczas której uczestnicy dyskutowali na temat budowania partnerstwa. Pod okiem Aliny Szklaruk - trenerki Regionalnego Ośrodka Europejskiego Funduszu Społecznego w Warszawie – stworzyli także własne koncepcje projektów międzynarodowych wraz opracowaniem założeń do budżetu i analizy ryzyka.

Szkolenie umożliwiło uczestnikom poznanie korzyści z nawiązania współpracy wykraczającej poza granice naszego kraju oraz uzyskanie informacji, w jaki sposób pozyskać partnera i znaleźć odpowiednie źródło dofinansowania na realizację swojego pomysłu.

Wszystkim uczestnikom naszego szkolenia życzymy satysfakcji z podejmowanych działań i wyzwań na polu realizacji projektów i wymiany doświadczeń międzynarodowych. Jednocześnie przypominamy o możliwości wzięcia udziału w kolejnych szkoleniach organizowanych przez Lokalne Centrum, o których informacje znajdą Państwo na stronie www.inicjatywa.info.pl.

Tekst i zdjęcia: Ilona Kowalczyk/MRIES

SESJE DORADCZE – KORZYSTAJMY Z OFERTY LOKALNEGO CENTRUM

W 2014 roku, wychodząc naprzeciw potrzebom lokalnych organizacji, przygotowaliśmy

gminy Bolimów. Prowadząca, Katarzyna Tadeusiak-Jeznach (specjalistka Lokalnego Centrum do spraw zarządzania projektami), przedstawiła obecnym możliwości finansowania pomysłów i działań. Przybliżając poruszoną tematykę, specjalistka podkreśliła, że straż pożarna ma kilka możliwości pozyskania dofinansowania. Wśród nich znajdują się oczywiście środki z darowizn od sponsorów (osób i firm), dofinansowanie z Zarządu Głównego Związku OSP RP

i oddziałów wojewódzkich i terenowych, firm ubezpieczeniowych, MSWiA. Warto również pamiętać o tym, że OSP, jako organizacje pozarządowe, mogą ubiegać się o dofinansowanie w ramach konkursów grantowych, takich jak Fundusz Inicjatyw Obywatelskich (FIO), Rządowy Pogram na rzecz Aktywności Osób Starszych (ASOS), program „Równać Szanse” czy program „Obywatele dla Demokracji”. Ponadto

prowadząca podkreśliła działalność tzw. fundacji bankowych, w tym między innymi Fundacji Kronenberga, gdzie można składać wnioski o dofinansowanie projektów. Uczestnicy spotkania dowiedzieli się, gdzie szukać informacji o aktualnych konkursach, jak mogą wcielić w życie swoje pomysły na zaktywizowanie mieszkańców obszarów wiejskich. Miejmy nadzieję, że wkrótce lokalne OSP podejmą wyzwanie i przygotują pierwsze wnioski. Doradcy i pracownicy Lokalnego Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych są do dyspozycji Państwa organizacji. Przypominamy zatem, że wsparcie doradcze jest dostępne dla przedstawicieli organizacji z terenu powiatu żyrardowskiego i gminy Bolimów w pow. skierniewickim w dogodnym dla Państwa terminie i czasie, a w szczególności podczas dyżurów w punktach informacyjnych w Puszczy Mariańskiej, Żyrardowie, Mszczonowie, Bolimowie i Wiskitkach. Zachęcamy do korzystania z oferty Centrum.

Aby zapisać się na konsultacje, wystarczy wysłać maila na adres: konsultacje@inicjatywa.info.pl lub telefonicznie: 46/831-81-09.

Na www.inicjatywa.info.pl informujemy o terminach i tematyce planowanych sesji doradczych.

Tekst: Katarzyna Niewczas/MRIES
Zdjęcia: MRIES

8 nową ofertę związaną z realizowanym przez nas doradztwem w zakresie prawa, księgowości w NGO, zarządzania organizacją i zarządzania projektami. Pierwsza sesja odbyła się 19 lutego w żyrardowskim punkcie informacyjnym Lokalnego Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych. Sesję prowadziła Jolanta Oleńska – specjalistka z zakresu księgowości. Sesja, w której uczestniczyli przedstawiciele kilku stowarzyszeń z Żyrardowa, dotyczyła zamknięcia roku finansowego w organizacji. Omawiano zagadnienia związane ze sprawozdawczością, zwłaszcza z przygotowaniem sprawozdań finansowych. Dwugodzinna sesja okazała się bardzo potrzebna, a nawet zbyt krótka, by odpowiedzieć na wszystkie pytania i wątpliwości, jakie pojawiły się w trakcie spotkania. Rozpoczętą dyskusję kontynuowano podczas kolejnego dyżuru w punkcie informacyjnym. Później odbyły się również indywidualne konsultacje z przedstawicielami poszczególnych organizacji. Specjalistka pomogła rozwiązać wątpliwości pojawiające się podczas przygotowania sprawozdań finansowych i inne, również natury finansowej.

Inna sesja odbyła się w Bolimowie na początku kwietnia br. Jej uczestnikami byli przedstawiciele ochotniczych straży pożarnych z terenu

FUNDACJA PLEBANIA

Pierwsze, co zaskakuje w fundacji, to już sama nazwa. Wbrew pozorom, nie związana z kościołem czy parafią. Została po prostu zaczerpnięta od nazwiska fundatorki – Agnieszki Pleban, która wraz z mężem założyła tę organizację. Choć zarejestrowana

jak dobre ciocie troszczą się o nie. Świetlica znakomicie służy nie tylko dzieciom, ale również ich zapracowanym rodzicom, którzy mogą mieć pewność, że ich pociechy mają nie tylko, dobrą opiekę, ale również odrobioną lekcję zapewnioną zarówno zabawę,

już nawet doświadczenie w ozdabianiu tortu. Zajęcia prowadzone w świetlicy są bardzo zróżnicowane, aby dzieci nie miały czasu na nudę czy zniechęcenie. W grupie są naprawdę zgrane i radosne. Chętnie opowiadają o swoich zajęciach w świetlicy i wycieczkach, które organizuje fundacja.

Wśród nich był wyjazd do Muzeum Mazowsza Zachodniego w Żyrardowie, Muzeum Motoryzacji w Otrębusach oraz Centrum Zabaw „Kolorado” w Warszawie. Na ścianach świetlicy znajduje się fotogaleria z ważniejszych wydarzeń, a na zdjęciach widnieją ich uśmiechnięci uczestnicy.

O tym, że działalność Fundacji „Plebania” spotyka się z zainteresowaniem mieszkańców Mszczonowa i odpowiada na ich potrzeby, świadczy również fakt, że wszystkie miejsca w świetlicy (a jest ich 25) są zajęte i prowadzona jest lista rezerwowa. Podczas pół-

poza terenem powiatu żyrardowskiego, to jej obecna działalność związana jest przede wszystkim z Mszczonowem. W 2012 r. fundacja działała na terenie Żyrardowa, gdzie prowadzono wsparcie dla osób potrzebujących (akcja rozdawania odzieży i żywności osobom ubogim, wakacyjne kolonie „Kolorowe wakacje” dla dzieci z ubogich dzielnic, klub gier planszowych dla młodzieży oraz zajęcia profilaktyki antynarkotykowej, prowadzone wspólnie ze stowarzyszeniem „Arka Noego”). Pani Agnieszka poszukiwała jednak miejsca, które dałoby jej możliwość poszerzenia działalności fundacji. Wybór padł na Mszczonów. Od maja 2013 r. Fundacja Plebania prowadzi tam świetlicę środowiskową dla dzieci. Świetlica jest naprawdę pięknie wyposażona, a wewnątrz zachęca do zabawy, więc wcale nie dziwiłam się, obserwując zadowolone miny dzieci, które tam spotkałam. Dzieci są zachwycone zarówno miejscem, jak i wychowawczyniami, które

jak i naukę. Codzienne posiłki, oczywiście pod kierownictwem wychowawczyń, są przygotowywane przez maluchy, które mają

kolonii letnich, organizowanych w czasie, gdy fundacja dopiero rozpoczęła działalność na terenie Mszczonowa, w zajęciach

światlicowych przez miesiąc (w czterech turnusach) uczestniczyła niemal setka dzieci. Tego typu zajęcia są nieocenionym wsparciem dla wielu rodzin, a zainteresowanie nimi pokazuje, jak bardzo są potrzebne.

W świetlicy pracują 3 wychowawczynie, wspierane przez psychologa i wolontariuszy. Z relacji dzieci i wychowawczyń jednoznacznie wynika, że zajęcia są naprawdę atrakcyjne, wspomagają rozwój dzieci i zwiększają ich samodzielność. Istnieje też swego rodzaju „system motywacyjny”. Dzieci, w nagrodę za zachowanie podczas zajęć otrzymują naklejki, a pod koniec tygodnia są nagradzane drobnymi upominkami.

Świetlica jest otwarta nie tylko dla dzieci. W każdy piątek spotyka się tam również

młodzież by uczestniczyć w maratonie gier planszowych. Pani Justyna, jedna z wychowawczyń mówi, że spotkania te wzbudzają wiele emocji. Widać, że młodzież jest zainteresowana nie tylko komputerem czy innymi rozrywkami, wystarczy tylko zaproponować odpowiedni dobór gier.

Fundacja z powodzeniem prowadzi również inne działania, a jednym z nich był festyn rodzinny, zorganizowany we współ-

miast podczas koncertu bożonarodzeniowego, jedną z atrakcji był kiermasz ozdób wykonanych przez dzieci. Fundacja stara się dbać o integrację mieszkańców, niejednokrotnie zaskakując ich swoimi działaniami (np. słodkie upominki z okazji Mikołajek, Walentynek czy Dnia Kobiet).

Jak mówi pani Agnieszka, fundacja chciałaby poszerzyć swoją działalność, wykraczając ze swoją ofertą poza teren Mszczonowa. Jednocześnie, zgodnie z celami statutowymi fundacji, prowadzone są prace rozpoczęte jeszcze przed uruchomieniem świetlicy, między innymi zajęcia reedukacyjne w więzieniach dla kobiet. Plany na przyszłość to również utworzenie „klubu malucha” dla matek z dziećmi, czy zajęcia aktywizujące dla osób bezrobotnych.

Gorąco kibicujemy pani Agnieszce i Fundacji Plebania, zachęcając do odwiedzenia świetlicy przy ul. Malinowej 12/31 w Mszczonowie – kolorowego, ciepłego i sympatycznego miejsca, gdzie nie tylko najmłodsi wspaniale się bawią.

Tekst: Katarzyna Niewczas/MRIES

Zdjęcia: Fundacja Plebania, Katarzyna Niewczas

pracy z Mszczonowskim Ośrodkiem Kultury. Jak mówi pani Agnieszka, prezes fundacji, w pikniku wzięło udział kilkuset mieszkańców Mszczonowa i okolic. Naturalnie nie zabrakło atrakcji, takich jak pokaz sztucznic, zabawki dla dzieci, poczęstunek czy konkurs z nagrodami na najsmaczniejsze ciasto. Nato-

Nie „Wianuszek”, a „Wianeczek” – to mniej spotykane obecnie zdrobnienie jest nazwą dziecięcego zespołu ludowego działającego już od 11 lat przy Szkole Podstawowej w Kęszycach w gminie Bolimów. Na spotkanie z panią Moniką Waśkiewicz, która obecnie kieruje zespołem, umówiłam się w kęszyckiej szkole. Ta niewielka, ponadstuletnia szkoła

znajduje się pod kuratelą Towarzystwa Oświatowego Gminy Bolimów.

Katarzyna Niewczas: Pani Moniko, skąd wziął się pomysł utworzenia zespołu ludowego?

Monika Waśkiewicz: W 2003 roku nasza szkoła przygotowywała się do uroczystości 10-lecia funkcjonowania w nowym budynku. Ówczesna nauczycielka muzyki – pani Jolanta Sędecka – prowadziła przygotowania do występu dzieci podczas jubileuszu. Przygotowania trwały cztery miesiące, a sześnaścioro dzieci bardzo chętnie i szybko nauczyło się wybranych tańców i piosenek ludowych. Grono pedagogiczne uznało, że efekt tych przygotowań byłby większy, gdyby udało się wystąpić

w strojach regionalnych, oczywiście łowickich. Niestety, żadne z dzieci nie posiadało takiego, dość kosztownego zresztą, stroju. Pani Jolanta nawiązała wkrótce kontakt z dyrektorką Szkoły Podstawowej nr 4 w Łowiczu. Szkoła ta była w posiadaniu strojów łowickich na potrzeby własnego zespołu. Dzięki wyrozumiałości pani dyrektor udało się wtedy wypożyczyć stroje. Później jeszcze kilkakrotnie korzystaliśmy z tej możliwości. Występ okazał się wielkim sukcesem. Przez 40 minut dzieci prezentowały pieśni i tańce ludowe, wzbudzając zachwyt licznie zgromadzonej publiczności. Po tym występie wójt Andrzej Jagura zaprosił zespół do pokazania swoich umiejętności podczas „Dni Bolimowa”. Tak oto ten pierwszy występ zapoczątkował istnienie zespołu.

K.N.: Czy przez cały czas zespół korzystał z wypożyczonych strojów?

M.W.: Nie ma takiej konieczności, ponieważ po roku istnienia zespół doczekał się własnych strojów, zakupionych przez Gminę Bolimów. Dwa lata później otrzymał również własne buty, które służą do dziś.

K.N.: A jak dzieci dbają o stroje? W końcu przez dziesięć lat mogły się już nieco zniszczyć...

M.W.: Jeśli o to chodzi, dzieci są bardzo odpowiedzialne, stroje są w bardzo dobrym stanie. Oddajemy je do profesjonalnego czyszczenia, zaś o bielonki (białe, ręcznie haftowane koszule – przyp. red.) dbają rodzice młodych artystów. Muszą być prane po każdym występie.

K.N.: Rodzice zapewne są pomocni, jeśli chodzi o życie zespołu?

M.W.: O tak, już sam fakt dowozu dzieci na występy wymaga zaangażowania rodziców. Czasem zdarzają się też dodatkowe próby, co również wiąże się z transportem dzieci. Poza tym nieodzowna jest pomoc w przygotowaniu dzieci do każdego występu.

K.N.: Wydaje się, że takie ciężkie, tradycyjne stroje długo się zakłada.

M.W.: To co najmniej godzina pracy zarówno dzieci z zespołu, któregoś z rodziców jak i oczywiście mojej. Choć już doszliśmy do wprawy, to jednak należy zawsze zarezerwować sobie dodatkową godzinę.

K.N.: *Udział jednego dziecka w zespole to maksymalnie 3 lata, co potem?*

M.W.: Taka kolej rzeczy: dzieci, opuszczając mury szkoły, rozstają się również z zespołem. Dojazdy do gimnazjum, więcej czasu poświęcanego na naukę, nowe środowisko... To wszystko powoduje, że udział w zespole zamyka się wyłącznie w naszej szkole. Poza tym dzieci rosną, a stroje nie powiększają się. Żal rozstawać się, szczególnie z tymi bardziej uzdolnionymi, które muzykę i taniec chwytały w lot. Jednak jest pozytywna strona takiego stanu: udaje nam się zaszczepić w dzieciach chęć do udziału w zajęciach dodatkowych, pokonywanie nieśmiałości, otwartość, muzikalność i poczucie, że powrót do tradycji jest czymś ważnym, co trzeba pielęgnować. Ważne jest również to, że współpracują ze sobą nawzajem, pomagają sobie i sprawia im to ogromną radość. Gdy kończą szkołę, zespół funkcjonuje nadal, wzbogacony o nowych uczestników.

K.N.: *Z Pani słów wynika, że dzieci naprawdę mocno angażują się w działalność zespołu.*

M.W.: I to nawet bardzo! Zdarza się czasem, że dziecko mimo niedyspozycji przyjeżdża, by zatańczyć. Tak bardzo zależy im na tym, żeby wypaść jak najlepiej i nie zawieść zespołu.

K.N.: *A co z zastępstwem za osobę, która akurat danego dnia nie może wystąpić?*

M.W.: W tym roku szkolnym mamy więcej chętnych, którzy przychodzą na cotygodniowe próby zespołu, w razie konieczności te rezerwowo dzieci są gotowe, by wystąpić.

K.N.: *A nie są trochę zazdrosne o to, że ta „stała ekipa” występuje, a one pozostają w rezerwie?*

M.W.: Ani trochę! Sprawia im radość już sam fakt, że mogą tańczyć na próbach, nie garną się póki co do publicznych występów.

K.N.: *Przypuszczam, że liczebność zespołu ogranicza nieco fakt, że strojów jest określona ilość?*

M.W.: Radzimy sobie, ale przydałoby się więcej strojów, choćby po to, by móc lepiej dopasować rozmiar do dziecka.

K.N.: *Jako szkoła przynależąca do stowarzyszenia, możecie ubiegać się o dofinansowanie ze środków zewnętrznych na różnego rodzaju projekty, w tym zakup strojów do zespołu ludowego.*

M.W.: O ile znajdziemy źródło dofinansowania, na pewno przygotowujemy wniosek o przyznanie takiego grantu, bo pomysłów nam nie brakuje. W tej chwili moja współprowadząca zespół, pani Katarzyna Proch, jest na urlopie macierzyńskim, ale we dwie postaramy się, żeby praca z zespołem owocowała nie tylko występami, ale również korzyściami dla dzieci, np. warsztatami muzycznymi, nauką nowego repertuaru, związanego z tradycyjnymi obrzędami, a także większą liczbą ludowych strojów.

K.N.: *I tego z całego serca życzę, bo z przekazanych przez Panią materiałów wynika, że zespół ma na swoim koncie co najmniej 30 występów i zapowiadają się kolejne. Kroniki „Wianeczka”, które mogłam obejrzeć, są niewątpliwie pamiątką z występów i wspomnieniem tych, którzy już zakończyli swoją przygodę z zespołem. Są pięknie prowadzone i dokumentują niemały dorobek.*

M.W.: Dziękuję, przez te wszystkie lata zespół stał się rozpoznawalny w okolicy i występuje nie tylko podczas lokalnych imprez, wykraczając poza obszar powiatu skierniewickiego, a nawet województwa. Gościliśmy między innymi w Niepublicznej Szkole Podstawowej „Akademii Prymusa” w Sochaczewie, prezentując ludowe pieśni i tańce. Najmłodsi uczniowie tej szkoły byli urzeczeni strojami naszych artystów, koniecznie chcieli przymierzać poszczególne elementy tych strojów. Dla dziewczynek szczególnie atrakcyjne były oczywiście czerwone koraliki. Z ważniejszych występów wymienić należy kilkakrotny udział w Świątce Kwiatów, Owoców i Warzyw w Skierniewicach, występ z okazji obchodów Dnia Ziemi w Warszawie w 2009 r., udział w dożynkach gminnych i powiatowych, lokalne uroczystości i jubileusze czy tegoroczny finał WOŚP w Bolimowie. W 2005 r. w Skierniewicach zespół otrzymał nagrodę specjalną w konkursie o Grand Prix Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

K.N.: *Gratuluję, oby nagród pojawiło się więcej, w końcu jesteście jedynym zespołem ludowym w okolicy. O ile wiem, na terenie powiatów: żyrardowskiego i skierniewickiego to jedyny taki zespół. Korzystając z okazji, chciałabym serdecznie zaprosić zespół „Wianeczek” do występu podczas pikniku „Czerwcowy Skarbnica Inicjatyw”, który odbędzie się 29 czerwca w Puszczy Mariańskiej. Po występie dzieci będą mogły skorzystać z wielu oferowanych przez nas atrakcji i mam nadzieję, że będą zadowolone.*

M.W.: Z radością skorzystamy z zaproszenia i przygotujemy pokaz umiejętności tanecznych i wokalnych naszych dzieciaków.

K.N.: *Zatem dziękuję za rozmowę i do zobaczenia w czerwcu.*

M.W.: Do zobaczenia.

Projekt „Partnerstwo...”: kolejny rok za nami

Minął już drugi rok realizacji projektu partnerskiego, w ramach którego wydajemy niniejszą gazetę. Na jego realizację składa się wiele działań skierowanych do organizacji pozarządowych z terenu powiatu żyrardowskiego i gminy Bolimów w powiecie skierniewickim. Przed nami jeszcze wiele pracy, pragniemy jednak zaprezentować efekty dotychczasowych działań.

- W gazecie „Inicjatywa – Społeczny Kurier Mazowsza Zachodniego” zaprezentowało się od początku realizacji projektu 29 organizacji.
- W szkoleniach organizowanych przez Lokalne Centrum Informacji i Wspomaganie Organizacji Pozarządowych w Puszczy Mariańskiej wzięło udział do tej pory 61 przedstawicieli lokalnych NGO.
- Ze wsparcia infrastrukturalnego skorzystały 22 organizacje.

W 2013 r. do projektu dołączyło 20 organizacji i 64 ich przedstawicieli:

LICZBA ORGANIZACJI OBJĘTYCH WSPARCIEM	
DO 31.12.2012 r.	DO 31.12.2013 r.
35	55
LICZBA PRZEDSTAWICIELI ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	
DO 31.12.2012 r.	DO 31.12.2013 r.
56	120

Staraliśmy się, by tematyka szkoleń, które do tej pory zaoferowaliśmy, była dostosowana do potrzeb Państwa organizacji. Jedno z nich, dotyczące PR w organizacji, zostało zrealizowane dodatkowo, poza projektem.

Szkolenia zrealizowane przez Lokalne Centrum Informacji i Wspomaganie Organizacji				
Temat	Data realizacji	Miejsce	Prowadzący	Liczba uczestników
Zasada równości szans kobiet i mężczyzn w PO KL	luty 2012	Puszcza Mariańska	Marzena Mażewska	10
Budowanie i zarządzanie zespołem, pozyskiwanie i aktywizacja członków organizacji	czerwiec/lipiec 2012	Puszcza Mariańska	Katarzyna Tadeusiak-Jeznach Noemi Gryczko	10
Praktyczne aspekty w zakresie księgowości i finansów w organizacji pozarządowej	październik/listopad 2012	Żyrardów	Jolanta Oleńska, Halina Kędziora	18
Przygotowanie projektu na potrzeby lokalne	marzec 2013	Żyrardów	Olga Ślifirska	13
Zagadnienia prawne w NGO	maj/czerwiec 2013	Żyrardów	Tomasz Chwieduk, Marzena Korzeniewska	9
PR w NGO – jak nas widzą, jak o nas piszą	październik 2013	Puszcza Mariańska	Dorota Jezierska	12
Jak zdobyć i zatrzymać wolontariusza	listopad 2013	Puszcza Mariańska	Dariusz Pietrowski, Małgorzata Misztela	10

- Od dwóch lat, poza siedzibą Centrum w Puszczy Mariańskiej, prowadzimy punkty informacyjne w Bolimowie, Mszczonowie, Żyrardowie i Wiskitkach. Do końca 2013 r. skorzystało z nich 112 osób.
- Jednym z najważniejszych wydarzeń projektowych był piknik „Czerwcowy Skarbnica Inicjatyw”, o którym już niejednokrotnie pisaliśmy, a podczas którego zaprezentowało się 12 organizacji.
- Na przełomie czerwca i lipca odbyła się 3-dniowa wizyta studyjna w Nidzicy, w której wzięły udział 32 osoby, reprezentujące 13 organizacji pozarządowych z terenu powiatu żyrardowskiego.

Działania zrealizowane w 2014 roku obejmują:

- doradztwo dla przedstawicieli lokalnych NGO w zakresie: zagadnień prawnych, księgowości, zarządzania organizacją i zarządzania projektami, w tym między innymi organizację sesji doradczych;
- organizację szkoleń dotyczących następującej tematyki:
 - realizacja projektów międzynarodowych (szkolenie to odbyło się w styczniu 2014 r.),
 - język angielski w projektach międzynarodowych (kurs rozpoczęto w marcu 2014 r.),
 - prowadzenie organizacji w oparciu o zasady ekonomii społecznej – „Zasady tworzenia biznesplanu jako podstawy kalkulacji przedsięwzięcia ekonomii społecznej” (szkolenie rozpoczęte w kwietniu 2014 r.),
 - pozyskiwanie sponsorów (maj/czerwiec 2014 r.),
 - prawa autorskie w umowach o dzieło i zlecenie,
 - źródła finansowania działalności NGO oraz zarządzanie projektami metodą PCM,
 - budowa strategii organizacji (3-dniowe szkolenie wyjazdowe,);
- piknik „Czerwcowy Skarbnica Inicjatyw” (29.06.2014 r.);
- zorganizowanie wizyty studyjnej.

O wszelkich realizowanych działaniach będziemy informować na bieżąco, zarówno mailowo, jak i na www.inicjatywa.pl.

Tekst: Dominika Zawalidroga, Katarzyna Niewczas/MRIES

QUESTY ?

– co to takiego

Mapy, przewodniki, widokówki – tego typu materiały promujące lokalne atrakcje turystyczne znamy od wielu lat. Ostatnio jednak coraz częściej słyszymy hasło „questing”, tylko nie wszyscy jeszcze wiemy, co oznacza ten z angielska brzmiący termin. Okazuje się, że jest to, najprościej mówiąc, turystyka z zagadkami. Inaczej: gra terenowa, która

w niebanalny sposób prezentuje walory danego obszaru. Stanowi nie tylko ciekawą rozrywkę, ale również element edukacyjny.

Lokalna Grupa Działania „Echo Puszczy Bolimowskiej” postanowiła zainteresować się tą nowoczesną formą promocji swojego dziedzictwa kulturowego, historycznego i przyrodniczego. Przedstawicielka stowarzyszenia brała w 2012 r. udział w dwudniowych

warsztatach tworzenia questów. Od tego czasu kielkowała w nas myśl, żeby na obszarze „Echa” pojawiły się pierwsze questy. W ramach aktywizacji mieszkańców gmin Bolimów, Puszcza Mariańska i Wiskitki, zorganizowane zostały warsztaty z questingu. Warsztaty te, prowadzone przez Karolinę Likhtarovich – trenerkę questingu, polegały na zdobyciu przez uczestników warsztatów umiejętności opracowania questu:

- uświadomieniu sobie, jakim dziedzictwem dysponujemy i dokonaniu wyboru miejsca questu,
- wyborze tematyki questu,

- wyprawie w teren, w celu opracowania trasy questu i wyboru miejsca ukrycia symbolicznego „skarbu”,
- przygotowaniu pieczęci, które będzie można odcisnąć na ulotce questowej po przejściu trasy,
- opracowaniu treści ulotki questowej, przygotowanie mapki i rysunków do tejże ulotki.

sylwetkami osób, które związały swoje losy z gminą i wywarły istotny wpływ na jej rozwój. „Poczet znanych, z Puszcą związanych” – to wierszowane zagadki, które poprowadzą przez trwającą ok. 50 minut wycieczkę, wzbogacone wieloma informacjami o historii Puszczy Mariańskiej i osobach, które tworzyły to miejsce. Własnoręczne rysunki i mapka,

wykonane przez twórców questu, są niewątpliwie dodatkową atrakcją ulotki.

W Bolimowie warsztaty miały podobny przebieg, jednak uczestnicy byli jednomyślni co do tematu przewodniego swojego questu. Przerazenie, które na chwilę ogarnęło ich na myśl o tym, że sami mają układać rymowane wierszyki czy wyręczyć

pieczęcie, ustąpiło wkrótce po wyprawie w teren, gdzie rymy od razu niemal same układały się w logiczną całość. Bolimowski quest powstał więc dość szybko, a opowiada o trzech kościołach w Bolimowie.

Ostatnie warsztaty odbyły się w Wiskitkach. Choć nie brakuje tu ciekawych miejsc, a historia i przyroda są równie bogate jak w sąsiednich gminach, to jednak trudno było wybrać miejsce wyprawy pieszej, która zajmie dłużej niż kilkanaście minut, a jednocześnie nie będzie obejmowała więcej, niż jedną miejscowość. Dyskutowaliśmy nad dwiema opcjami: Miedniewice i Guzów.

Warsztaty, z racji przynależności trzech gmin do LGD, odbyły się w każdej z nich. Choć w warsztatach uczestniczyło zaledwie po kilka osób, to jednak wszyscy chętnie współpracowali, by jak najlepiej opracować każdy quest.

W Puszczy Mariańskiej odbyła się dość burzliwa dyskusja nad wyborem zarówno tematu, jak i trasy questu. Gmina dysponuje niespotykanym dziedzictwem przyrodniczym i kulturowo-historycznym. W końcu zdecydowaliśmy, że osoby, które wyruszą na wyprawę odkrywców w Puszczy, zapoznają się nieco z historią tego pięknego miejsca, a także z

W końcu wybraliśmy się do Guzowa i tam powstał kolejny z questów „Echa”: „Guzowskie Perełki”. Cóż to za perełki? O tym w ulotce questowej.

Zabawa w tworzenie questów wciągnęła nas na dobre, dołożyliśmy wszelkich starań, aby te pierwsze questy zapoczątkowały powstawanie nowych. W końcu dysponujemy tak ogromnym dziedzictwem, że trzeba je eksponować, promować i odkrywać na nowo. Nie tylko te trzy miejscowości zasługują bowiem na uwagę. Można tworzyć przecież questy przyrodnicze, a tu, na terenie Bolimowskiego Parku Krajobrazowego jest również wiele do pokazania.

Zapraszamy do odbycia niezwykle interesujących wędrówek po Bolimowie, Puszczy Mariańskiej i Guzowie, gdzie dostępne są **jedne z pierwszych na Mazowszu** questów. Mieszkańcy tych okolic tworzyli sami opowieści, w których nie brakuje wie-

dzy, ciekawostek, odrobiny dobrego humoru i tajemnicy. Każda opowieść prowadzi do ukrytego Skarbu! Z questów korzystać mogą rodziny, które chciałyby wybrać się na niedzielny spacer, miłośnicy samotnych wędrówek oraz całe grupy.

W przypadku grup zachęcamy do kontaktu z opiekunami poszczególnych questów. Nad wszystkimi czuwa biuro LGD „Echo Puszczy Bolimowskiej”, ale w gminie Bolimów w szczególności Gminny Ośrodek Kultury, a w gminie Wiskitki Gminna Biblioteka Publiczna.

Wszelkie szczegóły znajdują Państwo na ulotkach questowych. Jak je zdobyć? To proste: wystarczy pobrać je i wydrukować ze strony www.echo-puszczy.eu lub www.inicjatywa.info.pl. Wkrótce również dostępne będą w urzędach gmin w Bolimowie, Puszczy Mariańskiej i Wiskitkach, bibliotekach gminnych, GOK w Bolimowie oraz oczywiście w biurze LGD w Puszczy Mariańskiej.

Warto zajrzeć również na stronę www.questy.com.pl, gdzie dostępne są relacje z naszych warsztatów, a także ulotki do wydruku. Jest tam również, podobnie jak na www.questing.pl, baza questów znajdujących się w innych częściach Polski. Może, będąc gdzieś na przykład w Małopolsce, będą Państwo mieli ochotę zobaczyć, jak swoje wyprawy odkrywców stworzyli inni?

Jesteśmy przekonani, że questy będą cieszyły się dużą popularnością i już widzimy potrzebę tworzenia kolejnych. Chętnie podzielimy się naszą wiedzą z osobami, które mają ochotę na stworzenie własnej wyprawy po innych ciekawych zakątkach naszych gmin. Zapraszamy do wędrówek po pięknych okolicach gmin LGD „Echo Puszczy Bolimowskiej”.

Tekst: Katarzyna Niewczas/LGD
Zdjęcia: Karolina Likhtarovich

Kuźnia Inicjatyw „Wiskitki.org”

Wbrew pozorom tytuł to nie nazwa nowej organizacji, lecz istniejącego od ponad pięciu lat Stowarzyszenia Przyjaciół Gminy Wiskitki. Podczas uroczystego spotkania i Walnego Zebrania członków tego stowarzyszenia, które odbyło się w Jesionce 8 marca 2014 r., zarząd zaproponował zmianę nazwy, by była ona bardziej kojarzona z działalnością organizacji, misją i planowaną strategią rozwoju.

Spotkaniu jubileuszowemu towarzyszyła niezwykle serdeczna atmosfera. Jakub Kamiński, który od początku istnienia stowarzyszenia jest jego prezesem, zaprezentował dotychczasową działalność w formie nietypowej multimedialnej prezentacji opatrzonej sporą dawką dobrego humoru. Już sam tytuł prezentacji wywołał uśmiech: „5 lat Stowarzyszenia Przyjaciół Gminy Wiskitki, czyli jak w Gminie Wiskitki wylądowało UFO”. UFO, czyli coś nieznanego, nowego, czego być może nie trzeba się bać, a po prostu wystarczy poznać? W ciągu tych pięciu lat istnienia grupy przyjaciół, jakimi są członkowie „Wiskitki.org”, udało się zrealizować wiele różnych działań, kilka projektów i akcji społecznych. Działają oni głównie z myślą o dzieciach i młodzieży, aktywnie włączając ich w to, co robią. Pierwsze kroki, tuż po rejestracji stowarzyszenia, stawiali biorąc udział w akcji „Polska biega”, organizując wspólnie z Parafią w Jesionce „Święto Rodziny”, a dla najmłodszych – zabawę mikołajkową. Kolejnym krokiem było podjęcie współpracy z Gminą Wiskitki i pozyskanie dofinansowania na zajęcia dla dzieci i młodzieży podczas ferii („Zima na wsi”). Potem, pod wpływem impulsu, została zorganizowana pierwsza akcja pomocy dla rodziny państwa Ujazdowskich, którzy w pożarze stracili cały dobytek. Po raz pierwszy, w 2011 roku, udało się pozyskać pierwsze środki od Wojewody Mazowieckiego na realizację projektu. Zapoczątkowano również współpracę z Mazowieckim Centrum Wolontariatu. Kolejnym ważnym wydarzeniem było utworzenie Młodzieżowego Centrum Kultury w Jesionce. To tylko niektóre działania stowarzyszenia, szczegółowe relacje znajdują się na przyjaznej i systematycznie prowadzonej stronie www.wi-

skitki.org. Warto wspomnieć, że stowarzyszenie uzyskało status OPP i może otrzymywać środki z 1% podatku dochodowego.

Patrząc na działalność Stowarzyszenia Przy-

jaciół Gminy Wiskitki można śmiało powiedzieć, że sukcesem jest włączenie tak wielu młodych ludzi w działalność społeczną, budowanie aktywnych postaw i rozwój organizacji. Jak mówią

Jakub Kamiński, nie brakuje codziennych problemów związanych choćby z brakiem własnego lokalu czy środków na funkcjonowanie, jednak podkreśla również zaangażowanie lokalnych władz i podmiotów gospodarczych, dzięki którym udaje się zrealizować różne działania. Ponadto nieoceniona jest współpraca z Parafią i OSP w Jesionce, które użyczają pomieszczeń na potrzeby stowarzyszenia.

Podczas wspomnianego spotkania zaangażowanie to odzwierciedliła liczba podziękowań. Nie zabrakło „urodzinowego” tortu, który uroczynie pokroili członkowie Zarządu stowarzyszenia. Po oficjalnej części i zaakceptowaniu sprawozdań, rozpoczęła się dość burzliwa dyskusja nad zmianą statutu i nazwy stowarzyszenia. Nowa nazwa spotkała się z pozytywnym odbiorem wśród członków organizacji. Podjęto też decyzję o organizowaniu, zamiast spotkań Zarządu, spotkań członków Kuźni Inicjatyw, bo takich spotkań w gronie przyjaciół brakuje w stowarzyszeniu. Członkowie „Wiskitki.org”, jako organizacji otwartej na potrzeby lokalnej społeczności, chcą wyjść ze swoimi działaniami poza gminę, zaoferować młodzieży kompleksowe wsparcie i zaktywizować mieszkańców wsi. Wśród planowanych działań pojawi się być może oferta dla seniorów. Najnowszym wydarzeniem w życiu stowarzyszenia jest wizyta wolontariuszy z Centrum Wolontariatu z Warszawy. Dzięki tej współpracy, pracownicy banku BGŻ S. A., uczestniczący w programie wolontariatu pracowniczego, wyremontowali pomieszczenia świetlicy w Jesionce. Po skończonej pracy wolontariusze zorganizowali ognisko dla dzieci i młodzieży – podopiecznych Kuźni Inicjatyw.

Wraz z członkami stowarzyszenia zapraszamy do udziału w kolejnej edycji „Biegu po zdrowie” w ramach akcji „Polska Biega”, który odbędzie się 22 maja. O szczegółach będzie można dowiedzieć się na stronie www.wiskitki.org oraz na profilu facebook-owym.

Tekst: Katarzyna Niewczas/MRIES
Zdjęcia: Jakub Kamiński/Wiskitki.org,
Katarzyna Niewczas/MRIES

DYŻURY W PUNKTACH INFORMACYJNYCH LOKALNEGO CENTRUM INFORMACJI I WSPOMAGANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH:

Żyrardów: każda pierwsza i przedostatnia środa miesiąca w godz. 14:00-16:00
Mszczonów: każdy pierwszy i przedostatni piątek miesiąca w godz. 10:00-12:00
Wiskitki: każdy przedostatni wtorek miesiąca w godz. 12:00-16:00
Bolimów: każdy przedostatni piątek miesiąca w godz. 12:00-16:00

W przypadku potrzeby skorzystania z punktu informacyjnego w innym terminie prosimy o kontakt telefoniczny lub mailowy: tel.: 46/ 831-81-09; e-mail: centrum@inicjatywa.info.pl

Konsultacje z doradcami Centrum odbywają się wyłącznie na zapisy poprzez e-mail: konsultacje@inicjatywa.info.pl lub telefonicznie pod nr tel. 46/831-81-09.

Możliwy jest również dojazd konsultanta do siedziby organizacji. Konsultacje odbywają się też drogą elektroniczną – konsultacje@inicjatywa.info.pl Oraz on-line (Skype): Centrum-konsultacje.

Z oferty Lokalnego Centrum mogą również korzystać przedstawiciele stowarzyszeń zwykłych.

WIOSNA Z ŻYRAFĄ

Członkowie i sympatycy Stowarzyszenia Żyrardowskich Amatorów Fizycznej Aktywności „Żyrafa Żyrardów” po bardzo udanym roku 2013, pełni energii i planów przystąpili do nowego roku pod szyldem aktywności fizycznej. Pierwszym wydarzeniem organizowanym w 2014 roku przez Żyrarfę była Biegówka Masa Krytyczna. W całej Polsce jednego dnia o wyznaczonej godzinie miłośnicy nart biegowych spotkali się, aby wspólnie zsunąć na nartach i zachęcać do tego innych. Do biegania lub też spacerowania na nartach nasze okoliczne lasy nadają się wyśmienicie, co staraliśmy się pokazać przez wspólną zimową wyprawę. Nie ma nic lepszego zarówno dla ducha jak i dla ciała niż ruch na świeżym, zimowym powietrzu w słoneczne popołudnie. Dzięki przyrzadowi do przygotowywania tras narciarskich oraz porozumieniu z Nadleśnictwem Radziwiłłów Żyrafa z pewnością będzie biegać na nartach także w przyszłą zimę.

Kolejnym wydarzeniem organizowanym przez członków Stowarzyszenia Żyr.A.F.A. był rajd rowerowy p.t. „Rowerowe Powitanie Wiosny!”, który odbył się 22 marca 2014 r. Pomyśl rajdu powstał z idei połączenia rowerowych sił dwóch miast: Sochaczewa i Żyrardowa. Głównym celem rajdu było: wzmocnienie integracji wśród mieszkańców i rowerzystów

z obu miast, promocja aktywnego trybu życia, a także wspólne powitanie pięknie nadchodzącej wiosny.

Trasa rajdu została dostosowana do uczestników z obu miast w sposób na tyle dogodny, aby wszyscy mieli do przejechania taki sam dystans: ok. 62 km. Punktem strategicznym całego rajdu była miejscowość Czerwona Niwa, która stanowiła miejsce wspólnej zbiórki. Trasa rajdu w znaczącej części prowadziła malowniczymi ścieżkami Puszczy Bolimowskiej i okolicami rzeki

Korabiewki, ale również trasami asfaltowymi przez m.in. miejscowości: Różanów, Wola Szydłowiecka, Miedniewice (Sanktuarium Matki Bożej Świętorodzinnej), Popielarnia i Guzów (zabytkowy Pałac Sobańskich).

Łącznie wraz ze Stowarzyszeniem Żyr.A.F.A. wiosnę tego dnia powitało 54 uczestników rajdu. Tempo jazdy całego pelotonu było spokojne i rekreacyjne, dostosowywane na bieżąco do możliwości wszystkich uczestników rajdu. Atmosfera wśród uczestników była doskonała, czemu sprzyjała zapewne atrakcyjna pogoda, ale również możliwość wspólnej jazdy na rowerze i okazja do bliższego poznania się przy ognisku z kiełbaskami.

W planach Stowarzyszenia Żyrardowskich Amatorów Fizycznej Aktywności na rok 2014 są kolejne wydarzenia o charakterze sportowo-rekreacyjnym, m.in.: kolejne raj-

dy rowerowe, spływy kajakowe po Rawce i Bzurze, spacerzy nordic-walking. Kulminacyjnym punktem tegorocznego terminarza jest jednak Bieg im. Józefa Chełmońskiego, który odbędzie się w Radziejowicach z okazji obchodów roku Józefa Chełmońskiego.

Na wszystkie kolejne wydarzenia organizowane przez Stowarzyszenie „Żyrafa Żyrardów” serdecznie zapraszamy. Szczegóły działalności Stowarzyszenia znajdą Państwo na stronie internetowej www.zyrafazyrdow.pl.

Tekst i zdjęcia: Żyr.A.F.A.

FUNDUSZE DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W PERSPEKTYWIE FINANSOWEJ 2014 – 2020

Krótko o stopniu wykorzystania Funduszy Europejskich przez organizacje w poprzednich latach

Organizacje pozarządowe są jednym z potencjalnych beneficjentów Funduszy Europejskich. Zgodnie z informacją Ministerstwa Rozwoju Regionalnego z czerwca 2013 r., od początku realizacji programów operacyjnych do końca 2012 r. podmioty z sektora non profit podpisały 10 430 umów o dofinansowanie (13% wszystkich umów podpisanych w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia/NSRO – nie licząc Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna), dla których wartość dofinansowania w części UE opiewała na sumę ok. 7,64 mld PLN. Kwota zakontraktowanych środków stanowi ok. 3,26% wartości wszystkich przedsięwzięć wdrażanych w systemie NSRO. Blisko 63% podpisanych do końca 2012 r. umów sygnowały stowarzyszenia i organizacje społeczne, fundacje wdrażały ok. 25% przedsięwzięć.

Według stanu na koniec 2012 r., organizacje non profit złożyły ponad 43 tys. wniosków o dofinansowanie, ocenionych jako poprawne pod względem formalnym. Łączna wartość

złożonych wniosków opiewała na kwotę przekraczającą 38 mld PLN. Odsetek wniosków złożonych przez beneficjentów pozarządowych stanowił 17,4% wszystkich wniosków złożonych w ramach NSRO do dnia 31.12.2012 r., natomiast wartość wnioskowanego dofinansowania w odniesieniu do NSRO stanowiła 7,25%. Ponad połowa złożonych wniosków (27 tys.) należała do stowarzyszeń i organizacji społecznych, na drugim biegunie znalazły się

organizacje pracodawców i związki zawodowe, które przedłożyły ponad 700 wniosków. Największa liczba przedsięwzięć dotyczy kategorii ściśle związanych z Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki, tj. poprawy jakości kapitału ludzkiego (35,13%), a także poprawy dostępu do zatrudnienia i jego trwałości (18,25%) oraz zwiększania zdolności adaptacyjnych pracowników, firm, przedsiębiorstw i przedsiębiorców (blisko 14%).

OGÓŁEM ORGANIZACJE	83,5 tys.
Uczestniczące w projektach EFS, w tym:	4,7 tys.
jako projektodawca	1,5 tys.
jako partner lub podwykonawca	1,8 tys.
jako odbiorca ostateczny	2,0 tys.
Organizacje, których uczestnictwo w projektach EFS miało wpływ na liczbę miejsc pracy, w tym:	1,1 tys.
utworzyły nowe miejsca pracy	0,7 tys.
utrzymały miejsca pracy	0,6 tys.

Źródło: www.stat.gov.pl (stan na 31.12.2012 r.)

Struktura Funduszy Unijnych w Perspektywie Finansowej 2014-2020

W styczniu 2014 r. Rada Ministrów przyjęła

projekt Umowy Partnerstwa, który jest najważniejszym dokumentem określającym strategię wykorzystania Funduszy Europejskich w perspek-

tywie finansowej 2014-2020. Zatwierdzono też projekty krajowych programów operacyjnych. W Polsce realizowane będą następujące programy:

Program		Fundusz	Instytucja zarządzająca
Polityka Spójności			
1.	Program dotyczący innowacyjności, badań naukowych i ich powiązań ze sferą przedsiębiorstw – Program Operacyjny Inteligentny Rozwój	EFRR	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
2.	Program dotyczący gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska, przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu, transportu i bezpieczeństwa energetycznego – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	EFRR, FS	
3.	Program dotyczący rozwoju cyfrowego – Program Operacyjny Polska Cyfrowa	EFRR	
4.	Program pomocy technicznej – Program Operacyjny Pomoc Techniczna	EFRR	
5.	Program dotyczący Polski Wschodniej – program ponadregionalny – Program Operacyjny Polska Wschodnia	EFRR	
6.	Program dotyczący rozwoju kompetencji i umiejętności oraz dobrego rządzenia – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	EFS	
7.	Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej (EWT)	EFRR	
8.	Regionalne Programy Operacyjne	EFRR, EFS	Zarządy województw
Wspólna Polityka Rolna i Wspólna Polityka Rybacka			
1.	Program dotyczący rozwoju obszarów wiejskich	EFROW	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
2.	Program dotyczący rozwoju obszarów morskich i rybackich	EFMR	

Samorządy województw zarządzać będą większą niż obecnie pulą europejskich pieniędzy – w latach 2007-2013 miały do dyspozycji ok. 25% wszystkich środków dla Polski, w nowej perspektywie będzie to niemal 40%. W ramach programów operacyjnych, Polska będzie miała do dyspozycji ponad 320 mld zł.

W programach Europejskiej Współpracy Terytorialnej do wykorzystania będzie prawie 3 mld zł. Ponadto Polska otrzyma środki z instrumentów oraz programów zarządzanych przez Komisję Europejską:

- ok. 17,1 mld zł z instrumentu łącząc Europę (CEF), mającego na celu wsparcie projektów infrastrukturalnych w obszarze transportu,

energetyki i technologii informacyjnych;

- ok. 2 mld zł z Europejskiego Funduszy Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) na programy, które zapewnią żywność dla osób najbardziej potrzebujących oraz odzież i inne podstawowe artykuły osobom bezdomnym oraz dzieciom w trudnej sytuacji materialnej.

Polska korzystać będzie także z części zarządzanej przez Komisję Europejską, ogólnej puli przeznaczonej na pomoc techniczną - około 1,2 mld zł oraz dodatkowych funduszy na działania innowacyjne w dziedzinie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich - około 292 mln zł.

PROGRAM ERASMUS+

Realizacja Programu Erasmus+ rozpoczęła się 1 stycznia 2014 r. Zastępuje on obecnie dotychczasowe programy: „Uczenie się przez całe życie” (oraz jego programy sektorowe – Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius i Grundtvig), akcję Jean Monnet, program „Młodzież w działaniu” oraz pięć innych programów (m.in. Erasmus Mundus i Tempus). Program skierowany jest do instytucji i organizacji działających w obszarze edukacji i szkoleń, młodzieży oraz sportu w Europie, a jego zadaniem jest rozwijanie umiejętności uczestników oraz zwiększania ich szans na zatrudnienie, a także modernizacji systemów edukacji, szkoleń i wspierania młodzieży. Priorytetowo traktowana jest edukacja formalna i pozaformalna, służąca rozwijaniu umiejętności uczniów, nauczycieli i pracowników, a także poprawy ich sytuacji na rynku pracy. Uczestnikom tym umożliwiające zostaną wyjazdy w celach edukacyjnych (np. podjęcia studiów lub pracy, odbycia szkoleń lub włączenia się w inicjatywę wolontariackie). W ramach Programu wspierane będą także działania zmierzające

Na stronie Komisji Europejskiej (http://ec.europa.eu/budget/mff/programmes/index_en.cfm) wymieniono 45 programów finansowanych w ramach Wieloletnich Ram Finansowych (WRF) 2014-2020. W niniejszym artykule przedstawiono programy, w ramach których znane są

do budowy partnerstw pomiędzy uniwersytetami, szkołami wyższymi i średnimi, przedsiębiorstwami i organizacjami non-profit na rzecz wzmacniania innowacyjności i budowania wiedzy. Przedsięwzięcia sportowe ukierunkowane są na zwalczanie przemocy, dyskryminacji i doping, a także międzynarodowe niekomercyjne imprezy sportowe.

Przewidziany budżet Programu ERASMUS+ na rok 2014 dla Polski wynosi 102 mln euro i obejmuje następujące akcje i działania:

Akcja 1 Mobilność edukacyjna (wyjazdy w celach edukacyjnych)

- Mobilność osób w dziedzinie kształcenia, szkolenia i młodzieży
- Wspólne studia magisterskie
- Wydarzenia na dużą skalę w ramach wolontariatu europejskiego

Akcja 2 Współpraca na rzecz innowacji i wymiany dobrych praktyk

- Partnerstwa strategiczne w dziedzinie kształcenia, szkolenia i młodzieży
- Sojusze na rzecz wiedzy
- Sojusze na rzecz umiejętności sektorowych

już terminy naboru wniosków. W kolejnym numerze gazety zaprezentowane zostaną Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) oraz nowy instrument terytorialny „Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność” (RLKS).

- Budowanie potencjału w dziedzinach związanych z młodzieżą

Akcja 3 Wsparcie reform w obszarze edukacji

- Usystematyzowany dialog: spotkanie młodych ludzi z osobami odpowiedzialnymi za wyznaczanie kierunków polityki w dziedzinach związanych z młodzieżą

Działania „Jean Monnet”

- Katedry „Jean Monnet”
- Moduły „Jean Monnet”
- Centra doskonałości „Jean Monnet”
- Wsparcie „Jean Monnet” na rzecz instytucji i stowarzyszeń
- Sieci „Jean Monnet”
- Projekty „Jean Monnet”

Sport

- Współpraca partnerska w dziedzinie sportu
- Niekomercyjne europejskie imprezy sportowe

Akcje 1. i 2. prowadzone są przez Narodowe Agencje, natomiast akcja 3. i działania specjalne – przez Agencję Wykonawczą ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA) w Brukseli.

Więcej informacji:

Narodowa Agencja Programu Erasmus+ (www.erasmusplus.org.pl)

Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA) (eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus)

nizacje zajmujące się badaniami nad europejską polityką publiczną (ośrodki analityczne), organizacje społeczeństwa obywatelskiego (w tym stowarzyszenia ocalałych) oraz organizacje kulturalne, młodzieżowe, edukacyjne i badawcze.

Przygotowując projekt warto uwzględnić aktualne roczne priorytety Programu, określone przez Komisję Europejską, po przeprowadzeniu konsultacji z Komitetem Programowym. Priorytety na 2014 rok dostępne są na www.europa-dlaobywateli.pl.

Więcej informacji:

Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA) (eacea.ec.europa.eu/europe-for-citizens)

Punkt Kontaktowy „Europa dla Obywateli” w Polsce (www.europadlaobywateli.pl)

mie ponadnarodowym oraz strategiczne budowanie i rozwój publiczności dla odbioru europejskich dzieł i zwiększanie dostępu do kultury. Organizacje pozarządowe w największym stopniu mogą skorzystać z komponentu Kultura, skierowanego do instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sektorach kultury i kreatywnych. Jego celem jest promocja europejskiej kultury i sztuki, zwiększanie mobilności artystów i dzieł europejskich, budowanie współpracy kulturalnej na poziomie ponadnarodowym, rozwijanie europejskiej publiczności oraz dostosowywanie sektorów kultury i kreatywnych do technologii cyfrowych i wdrażania innowacji.

Obszary grantowe komponentu Kultura:

- Projekty współpracy europejskiej (nabór wniosków: październik 2014, kolejne raz do roku na jesień): tworzenie międzynarodowych wydarzeń kulturalnych i ich obieg oraz rozpowszechnianie dzieł literatury europejskiej; nabywanie umiejętności, kompetencji i wiedzy eksperckiej; współpraca międzynarodowa i budowanie kariery zawodowej w UE i poza nią w oparciu o długoterminowe strategię; dostosowywanie się do technologii cyfrowych, testowanie nowych modeli biznesowych i zarządzania; rozwój publiczności (ułatwianie dostępu do kultury, innowacyjne metody pracy z publicznością, wsparcie artystów w docieraniu do jak najszerszych grup odbiorców). Wnioskodawcy: organizacje lub instytucje z sektora kultury lub kreatywnego istniejące minimum 2 lata.
- Sieci współpracy (nabór wniosków: październik 2016): projekty realizowane wspólnie przez członków sieci w celu nabywania umiejętności, kompetencji i wiedzy eksperckiej oraz wymiany doświadczeń oraz testowania innowacji; umożliwianie podmiotom działającym w sektorze kultury i kreatywnym działań

ponadnarodowych i współpracy międzynarodowej; zacieśnianie współpracy między już istniejącymi sieciami w celu wzmacniania ich struktury organizacyjnej i finansowej i żeby uniknąć wykonywania tych samych działań. Wnioskodawcy: sieci istniejące minimum 2 lata, zarejestrowane w jednym z krajów uczestniczących w Programie, zrzeszające przynajmniej 15 organizacji członkowskich (nie osób fizycznych!) z 10 krajów lub więcej krajów.

- Platformy obywatelskie (nabór wniosków: luty 2015, październik 2016): projekty służące rozwojowi nowych talentów, wspieraniu mobilności twórców oraz zwiększaniu rozpoznawalności i obecności na scenie artystów prezentujących europejski repertuar w szczególności nowych talentów; rozpowszechnianie dzieł i repertuarów o europejskim charakterze i ich międzynarodowy obieg (turnée, imprezy, festiwale); tworzenie strategii komunikacji i promocji członków platformy w tym np. europejskiego znaku jakości; rozwój publiczności poprzez szerokie wykorzystanie innowacyjnych metod i technologii informacyjno-komunikacyjnych. Wnioskodawcy: platformy składające się z jednostki koordynującej + minimum 10 członków z przynajmniej 10 różnych krajów, posiadających osobowość prawną od przynajmniej 2 lat.
- Tłumaczenia literackie (nabór wniosków: luty 2015 – kategoria 1; luty 2017 – kategoria 2): dofinansowywanie na projekty tłumaczeń z jednego języka europejskiego na inny język europejski oraz promocję książek i ich autorów. Wnioskodawcy: wydawcy lub wydawnictwa zarejestrowane w krajach uczestniczących w Programie, istniejące minimum 2 lata. Organizacje pozarządowe w mniejszym stopniu będą mogły skorzystać ze wsparcia

w ramach Komponentu Media, który skierowany jest do producentów filmów i gier komputerowych, dystrybutorów, agentów sprzedaży, organizatorów szkoleń, festiwali filmowych, targów branżowych, wydarzeń budujących i rozwijających widownię filmów europejskich oraz projektów współpracy między inicjatywami edukacyjnymi, twórców platform internetowych przeznaczonych dla profesjonalistów z branży audiowizualnej, kin promujących filmy europejskie. Jego celem jest wsparcie i promocja europejskiej kultury audiowizualnej, zwiększenie cyrkulacji dzieł europejskich, profesjonalizacja sektora audiowizualnego oraz pomoc w stawieniu czoła wyzwaniom rewolucji cyfrowej i globalizacji. W komponencie wydzielono 13 obszarów grantowych, w ramach wielu z nich trwają obecnie nabory wniosków o dofinansowanie. Komponent międzysektorowy składa się z dwóch części:

- instrumentu gwarancji finansowych, zarządzanego przez Europejski Fundusz Inwestycyjny, ułatwiającego dostęp małych podmiotów do pożyczek bankowych, uruchomionego w 2016 r.;
- wsparcia badań, analiz i lepszego gromadzenia danych w celu poprawy bazy informacyjnej dla kształtowania polityki, finansowania projektów eksperymentalnych w celu zachęcania do współpracy między sektorem audiowizualnym i innymi sektorami kultury i sektorami kreatywnymi.

Więcej informacji:

Creative Europe Desk Polska

(www.kreatywna-europa.eu)

Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA) (eacea.ec.europa.eu/creative-europe)

PROGRAM „EUROPA DLA OBYWATELI”

Celem Programu „Europa dla obywateli” jest zwiększenie świadomości obywateli o historii i integracji europejskiej oraz pomoc obywatelom w lepszym zrozumieniu polityki UE i jej wpływie na ich codzienne życie.

Na Program składają się:

- Komponent „Pamięć o przeszłości Europy”,
- Komponent „Zaangażowanie demokratyczne i aktywność obywatelska”, w tym: Partnerstwo miast, Sieci miast, Projekty społeczeństwa obywatelskiego

- działania horyzontalne w zakresie analizy, rozpowszechniania i spożytkowywania wyników projektów (działania w zakresie „wykorzystania”).

W ramach Programu finansowane będą działania realizowane na szczeblu transnarodowym lub mające wymiar europejski.

W programie mogą uczestniczyć wszystkie zainteresowane strony promujące obywatelstwo europejskie i integrację europejską, w szczególności organy i organizacje lokalne i regionalne, komitety ds. partnerstwa miast, orga-

W 2014 r. harmonogram naboru wniosków jest następujący:

4 czerwca 2014 r.: Działanie 1 Pamięć europejska; Działanie 2 Demokratyczne zaangażowanie i uczestnictwo obywatelskie (Partnerstwo miast, Sieci miast)

1 września 2014 r.: Działanie 2 Demokratyczne zaangażowanie i uczestnictwo obywatelskie (Partnerstwo miast, Sieci miast, Projekty społeczeństwa obywatelskiego)

PROGRAM KREATYWNA EUROPA

W ramach nowego Programu Komisji Europejskiej „Kreatywna Europa” wsparte zostaną

sektory audiowizualne, kultury i kreatywnych. Program obejmuje trzy komponenty: Media, Kultura i część międzysektorową z nowym instru-

mentem finansowym od 2016 r. Ukierunkowany jest na budowanie kompetencji sektorów kultury i kreatywnych do skutecznego działania na pozio-

PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZEC ŚRODOWISKA I KLIMATU (LIFE)

Celami ogólnymi Programu LIFE są:

- 1) wspieranie przejścia w kierunku gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów, niskoemisyjnej i odpornej na zmiany klimatu, ochrona i poprawa jakości środowiska oraz zatrzymywanie i odwrócenie procesu utraty różnorodności biologicznej, w tym wspieranie sieci „Natura 2000” i przeciwdziałanie degradacji ekosystemów;
- 2) poprawa rozwoju, realizacji i egzekwowania unijnej polityki i przepisów prawnych dotyczących środowiska i klimatu, a także pełnienie roli katalizatora i działanie na rzecz integracji i włączania celów w zakresie środowiska i klimatu do głównego nurtu innych unijnych strategii politycznych, jak również

do praktyki sektorów publicznego i prywatnego, w tym poprzez zwiększanie potencjału sektorów publicznego i prywatnego;

3) wspieranie lepszego zarządzania w zakresie środowiska i klimatu na wszystkich poziomach, w tym większego zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego, organizacji pozarządowych i podmiotów lokalnych;

4) wspieranie wdrożenia 7. Programu działań w zakresie środowiska.

Cele te realizowane będą poprzez następujące podprogramy:

- podprogram działań na rzecz środowiska – obszary priorytetowe:

- ochrona środowiska i efektywne gospodarowanie zasobami
- przyroda i różnorodność biologiczna
- zarządzanie i informacja w zakresie środowiska

- podprogram działań na rzecz klimatu – obszary priorytetowe:

- łagodzenie skutków zmiany klimatu
- dostosowywanie się do skutków zmiany klimatu

Beneficjentem programu są podmioty publiczne i prywatne, w tym także organizacje pozarządowe. Pierwsze ogłoszenia do składania wniosków o dofinansowanie opublikowane zostaną na przełomie maja i czerwca 2014.

Więcej informacji:

Komisja Europejska – Dyrekcja Generalna ds. Środowiska (ec.europa.eu/environment/life)

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (www.nfosigw.gov.pl)

Opracowanie: Elwira Koprowska-Skalska

(Artykuł opracowano w oparciu o informacje opublikowane na stronach internetowych wskazanych pod każdym z przedstawionych programów)

ZBIÓRKI PUBLICZNE BEZ TAJEMNIC

Jednym z podstawowych problemów dotyczących organizacji pozarządowej jest oczywiście pozyskiwanie środków. Każda organizacja pozarządowa może je pozyskiwać w dowolny sposób byleby ten sposób był zgodny z prawem oraz regulacjami statutowymi czy regulaminowymi danej organizacji. Dla przypomnienia, co pewnie znane jest wielu czytelnikom, że zbiórką publiczną w rozumieniu przepisów powszechnie obowiązującego prawa mamy do czynienia wówczas, gdy dochodzi do wszelkiego publicznego zbierania ofiar w gotówce lub w naturze na pewien z góry określony cel (art. 1 ust. z dnia 15 marca 1933 r. o zbiorach publicznych, Dz. U. z 2013 r. poz. 732, dalej: ustawa). Wszelkie publiczne zbieranie darowizn w gotówce lub naturze na ów cel wymaga uprzedniego zezwolenia władzy. Wydaje się więc, że definicja zbiórki publicznej jest klarowna i zrozumiała. Jakkolwiek ustawa zawiera również wyjątki, np. gdy dochodzi do zbierania ofiar na z góry określony cel, to prawo nie traktuje ich jako zbiorów. Wówczas, stosownie do art. 13, ustawa o zbiorach publicznych nie ma zastosowania:

- a) do zbierania ofiar na cele religijne, kościelną działalność charytatywno-opiekuńczą, naukową, oświatową i wychowawczą oraz utrzymanie duchownych i członków zakonów, jeżeli odbywają się w obrębie terenów kościelnych, kaplic oraz w miejscach i okolicznościach zwyczajowo przyjętych w danej okolicy i w sposób tradycyjnie ustalony,
- b) do zbiorów, prowadzonych w drodze loterii pieniężnych lub fantowych, jeżeli zbiórki te nie są prowadzone w miejscach publicznych,
- c) do zbiorów, prowadzonych w lokalach prywatnych wśród grona osób znanych osobiście prowadzących zbiórkę,
- d) do zbiorów wśród młodzieży szkolnej w lokalach szkolnych, odbywających się na podstawie pozwolenia władz szkolnych,
- e) do zbiorów koleżeńskich w lokalach urzędów publicznych na cele godne poparcia, odbywających się na podstawie pozwolenia przełożonego urzędu.

Zbiórka publiczna może odbywać się tylko wówczas, gdy cel zbiórki nie jest przeciwny prawu oraz ze stanowiska interesu publicznego jest godny poparcia (art. 3 ust. 1 ustawy). Za takie cele uważa się przede wszystkim cele: religijne, państwowe, oświatowe, zdrowotne, kulturalno-społeczne i społeczno-opiekuńcze. Ważne jest również to, że zbiórki publiczne, urządzone w interesie osobistym, są wzbronione (art. 3 ust. 3 ustawy).

Podstawową różnicą pomiędzy **darowiznami** a **wpłatami** uzyskiwanymi w czasie **zbiórki publicznej** jest to, że wpłaty przyjmowane w zbiorach publicznych to dobrowolne ofiary. Darowizna zaś, stosownie do Kodeksu cywilnego jest umową, zgodnie z którą darczyńca zobowiązuje się do bezpłatnego świadczenia na rzecz obdarowanego kosztem swego majątku (art. 888 §1 KC). Umowa ta, jak każda, zawierana jest na skutek zgodnych oświadczeń woli obydwu stron. Obdarowany może w przypadku zawarcia takiej umowy dochodzić jej wykonania (pomijam tu kwestię formy darowizny i związanych z nią implikacji). Ponadto w przypadku darowizny, świadczenie darczyńcy może być związane z określonym poleceniem dla obdarowanego, zaś w pewnych przypadkach darowiznę można odwołać (art. 893 KC, art. 896-898 KC). W przypadku zbiórki publicznej mamy natomiast do czynienia nie z darowizną (darowiznami) lecz z dobrowolnymi ofiarami (świadczeniami w gotówce lub naturze), których nie można odwołać, jak i obwarowywać dodatkowymi poleceniami lub zaleceniami. Najczęściej ofiarodawca pozostaje anonimowy. Ofiarodawca nie może również żądać od kwestora, by ten dokonał określonej czynności w zamian za wpłatę; jakkolwiek ofiarodawcy winno się umożliwić zapoznanie się z celem, na jaki dokonuje wpłat. Kwestorzy mogą jednakże naruszać przepisy o charakterze administracyjnym, karnym lub wykroczeń, przy wykonywaniu swoich czynności. Zgodnie z art. 56 §1 Kodeksu wykroczeń (KW) „kto bez wymaganego zezwolenia lub wbrew jego warunkom organizuje lub przeprowadza publiczną zbiórkę ofiar, podlega karze grzywny.” Co ważne, w myśl art. 56 §2 KW podleganie i pomocnictwo do wykroczenia z art. 56 §1 KW są karalne. Reasumując, ten kto nakłania do przeprowadzenia do zbiórki publicznej bez zezwolenia lub niezgodnie z jego warunkami, jak i ten kto ułatwia popełnienie tegoż wykroczenia, lub też doradza czy udziela informacji mających służyć jego popełnieniu, podobnie jak sprawca, odpowiada za naruszenie art. 56 §1 KW (przy czym zgodnie z art. 14 §1 KW odpowiedzialność za podleganie i pomocnictwo zachodzi wtedy, gdy ustawa tak stanowi i tylko w razie dokonania przez sprawcę czynu zabronionego; pomijam tu dalsze rozważania na temat karalności pomocnika i podlegacza w Kodeksie Wykroczeń).

Istotnym aktem dla potencjalnych kwestorów jest Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia

6 listopada 2003 r. w sprawie sposobów przeprowadzania zbiorów publicznych oraz zakresu kontroli nad tymi zbiorami (Dz. U. z 2003 roku Nr 199, poz. 1947 ze zm.), wydane na podstawie art. 5 ustawy. Zgodnie z §1 tegoż rozporządzenia zbiórka publiczna ofiar w gotówce może być przeprowadzona w formie:

- 1) dobrowolnych wpłat na konto, założone osobno dla każdej zbiórki publicznej przez przeprowadzającego zbiórkę publiczną;
 - 2) zbierania ofiar do puszek kwestarskich oraz skarbon stacjonarnych, umieszczanych w obiektach, za zgodą ich właścicieli lub użytkowników;
 - 3) sprzedaży cegiełek wartościowych;
 - 4) sprzedaży przedmiotów i usług.
- W myśl §2 rozporządzenia zbieranie ofiar w naturze może być dozwolone tylko w przypadku, gdy wszystkie dary będą mogły być w niezmienionej postaci użyte na cel określony w pozwoleniu.

Jeżeli zamierzamy dokonać zbiórki publicznej, to stosownie do §9 ust. 1 rozporządzenia ubiegający się o udzielenie pozwolenia na przeprowadzenie zbiórki publicznej przedstawia organowi plan tejże zbiórki, który określa:

- 1) cel, na który mają być przeznaczone ofiary pochodzące ze zbiórki publicznej;
- 2) formy prowadzenia zbiórki publicznej;
- 3) termin rozpoczęcia i zakończenia zbiórki publicznej;
- 4) obszar, na którym zbiórka publiczna ma być prowadzona;
- 5) sposób informowania o prowadzonej zbiórce publicznej;
- 6) liczbę osób, które mają brać udział w zbiórce publicznej;
- 7) przewidywane koszty przeprowadzenia zbiórki publicznej, w tym rodzaj i wysokość poszczególnych wydatków.

Ważne jest również właściwe udokumentowanie zbiórki publicznej. Zgodnie z § 10 ust. 1 rozporządzenia, prowadzący zbiórkę publiczną kompletuje również dokumentację dotyczącą przebiegu akcji zbiórkowej w formie rejestru, zawierającą następujące informacje:

- 1) komu, kiedy i jakie puszki kwestarskie, skarbony stacjonarne, przedmioty i cegiełki wartościowe zostały wydane;
- 2) kiedy przeprowadzona zbiórka publiczna została zakończona;
- 3) jaka była suma zebranych ofiar pieniężnych;
- 4) dotyczące rodzaju i ilości ofiar zebranych w naturze.

Ponadto dane wskazane w rejestrze muszą być potwierdzone podpisami osób, które

zbiórkę przeprowadzały i które odebrały zebrane ofiary. Niedozwolone jest usuwanie wpisów bądź czynienie ich nieczytelnymi. Dozwolone są przekreślenia dające możliwość odczytania przekreślonej treści (§10 ust. 2 i 3 rozporządzenia). Przeprowadzający zbiórkę przechowuje dokumentację, o której mowa w §10, przez okres dwóch lat od dnia zakończenia zbiórki. Powinien również ogłosić wyniki zbiórki publicznej. Ogłoszenie wyników takiej zbiórki zawiera:

- 1) nazwę i siedzibę przeprowadzającego zbiórkę publiczną;
- 2) nazwę organu oraz datę i numer pozwolenia;
- 3) sumę zebranych ofiar pieniężnych, uwzględniając ilość i rodzaj zebranych ofiar na poszczególne cele, według form zbiórki publicznej;
- 4) rodzaj i ilość zebranych ofiar w naturze;
- 5) wysokość kosztów przeprowadzenia zbiórki publicznej, z dokładnym wymienieniem rodzaju i wysokości poszczególnych wydatków.

Ogłoszenie wyników i sposób przeznaczenia zebranych ofiar przedstawia się organowi, który udzielił zezwolenia oraz ogłasza w prasie w rozumieniu przepisów prawa prasowego (jak najbardziej może to być prasa lokalna w przypadkach gdy zbiórka publiczna ma lokalny zasięg). Nie zastąpi wykonania tegoż przepisu publikacja wyników na stronie www określonej organizacji. Przeprowadzenie zbiórki publicznej jest kontrolowane przez organy, które udzieliły zezwolenia na jej przeprowadzenie. Zgodnie z §2 ustawy pozwolenie na przeprowadzenie zbiórki udzielają, w drodze decyzji administracyjnej:

- 1) wójt, burmistrz (prezydent miasta) – jeżeli zbiórka ma być przeprowadzona na obszarze gminy lub jego części;
- 2) starosta – jeżeli zbiórka ma być przeprowadzona na obszarze powiatu lub jego części obejmującej więcej niż jedną gminę;
- 3) marszałek województwa – jeżeli zbiórka ma być przeprowadzona na obszarze województwa lub jego części obejmującej więcej niż jeden powiat;
- 4) minister właściwy do spraw administracji publicznej – jeżeli zbiórka ma być przeprowadzona na obszarze obejmującym więcej niż jedno województwo oraz w przypadku, gdy zebrane ofiary mają być wykorzystane poza granicami państwa.

Gdy organ odmówi zezwolenia, można złożyć odwołanie od tej decyzji. W przypadku utrzymania w mocy decyzji odmawiającej przez organ wyższej instancji,

przysługuje skarga do sądu administracyjnego. Ważne jest również, że nie każdy może domagać się wydania takiej decyzji (tzn. nie każdy może być stroną postępowania o wydanie decyzji zezwalającej). Zgodnie z art. 4 ustawy, o wydanie decyzji zezwalającej mogą ubiegać się jedynie stowarzyszenia lub organizacje posiadające osobowość prawną, a także komitety organizowane dla przeprowadzenia określonego celu. Należy również wskazać, że cel zbiórki winien być zgodny ze statutem stowarzyszenia lub organizacji, bądź z aktem organizacyjnym komitetu. Co do zasady, o zgodę na zbiórkę publiczną nie mogą ubiegać się osoby fizyczne, chyba że organizują się w komitet i stworzą regulację dla tegoż komitetu, w której określą cel zbiórki. Zbiórkę mogą prowadzić jedynie członkowie organizacji, która otrzymała zezwolenie lub członkowie instytucji, która ma cele pokrewne z tą organizacją, jak też osoby imiennie zaproszone przez te instytucje. Osobami tymi mogą być małoletni powyżej 16. roku życia, zaś inni małoletni mogą prowadzić zbiórkę pod nadzorem osób odrębnie upoważnionych przez organizację. Za przeprowadzenie zbiórki osobom ją prowadzącym **nie można wypłacać żadnego wynagrodzenia** (art. 7 ust. 2 ustawy). Szczegółowe regulacje dotyczące sposobu przeprowadzania zbiórki do puszek lub skarbon, posiadania stosownych legitymacji, czy też sprzedaży cegiełek, zawiera przywołane rozporządzenie. Nadmienić należy, że cegiełki wartościowe dystrybuowane w trakcie zbiórki, uznawane są za druki ścisłego zachowania i winny być wykonane w sposób uniemożliwiający ich podrobienie (§6 ust. 1 rozporządzenia).

W kontekście przepisów odnoszących się do zbiorów publicznych, kontrowersyjną kwestią jest umieszczanie przez organizacje pozarządowe na swych stronach internetowych rachunków bankowych i zachęcenie do wpłat na cele statutowe, czasami bardzo konkretne.

Zgodnie bowiem z §1 pkt 1 rozporządzenia zbiórka publiczna może być prowadzona w formie dobrowolnych wpłat na konto. Czy mamy wówczas do czynienia z zachętą do darowizn dla organizacji, czy też ze zbiórką publiczną? Warto zwrócić uwagę, że o ile ustawa o zbiorach publicznych wskazuje, że za takie uznaje się ofiary w gotówce, o tyle rozporządzenie wydane na mocy ustawy wskazuje, że wpłatą taką jest również wpłata na rachunek bankowy czy sprzedaż przedmiotów. Jest to o tyle istotne, że prowadzenie zbiórki publicz-

nej bez zezwolenia lub wbrew zezwoleniu jest wykroczeniem (art. 56 §1 KW). W tym aspekcie istotny jest wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie z dnia 6 lutego 2012 r. w sprawie o sygnaturze akt XI W 1497/2011/P, w którym to wyroku Sąd wskazał, że „wszelkie zbiórki pieniężne oparte na obrocie bezgotówkowym nie podlegają pod przepisy ustawy o zbiorach publicznych.”¹ Sąd ten wskazał, również że „(...)definicja zbiórki publicznej poprzez zbieranie ofiar w gotówce lub w naturze odnosi się do obrotu gotówkowego, a nie bezgotówkowego. Dodatkowo mieć należy na względzie, że skoro ustawodawca – mając taką możliwość – nie znowelizował ustawy w ten sposób, że rozszerzył obowiązek uzyskania zezwolenia na zbiórki prowadzone w sposób bezgotówkowy, to takiego obowiązku nie chciał nałożyć na podmioty organizujące zbiórki... Zdaniem Sądu rozporządzenie rozszerza samo pojęcie zbiórki – opisane w ustawie – co w polskim systemie prawa jest niedopuszczalne.”² Sąd uznał więc, że zbieranie ofiar w formie bezgotówkowej, np. w formie wpłat na rachunek bankowy organizacji, nie podlega reżimowi ustawy. Teza ta jest co do zasady słuszna i wynika z literalnego brzmienia przepisu ustawy, który za zbiórki publiczne uznaje tylko i wyłącznie wpłaty w formie gotówkowej.

Wspomnieć również należy o popularnym crowdfunding-u – niewielkich wpłatach sum pieniężnych z użyciem komunikacji internetowej. Niektóre organizacje uzyskują z takiego zbierania drobnych sum czasami istotne wsparcie dla realizowania swoich projektów. Jednocześnie crowdfunding jest dowodem na szybko zmieniającą się rzeczywistość za którą winno nadążać ustawodawstwo. Wskazać przy tym należy, że przy crowdfunding-u można zawsze ustalić osobę darczyńcy, gdyż wpłaty odbywają się z użyciem formy bezgotówkowej (wpłaty na rachunek bankowy). Co do zasady crowdfunding nie jest więc sprzeczny z ustawą o zbiorach publicznych. Jak do przywołanych przepisów ustawy ma się więc sprzedaż przedmiotów przez organizacje w zamian za dowolnej wysokości wpłatę na rzecz organizacji pozarządowej? Dość często stosowaną praktyką jest wystawianie do sprzedaży, na różnego rodzaju festynach, zgromadzeniach itp. przedmiotów wytworzonych w trakcie np. terapii zajęciowej, wyrobów za tzw. „złotówkę” lub wpłatę wg uznania nabywcy, przy czym należność jest uiszczana do puszek, często z informacją, że dochód przeznaczony

1 LexPolonica nr 3962004, Dziennik Gazeta Prawna 2012/183 str. B12.
2 <http://prawo.vagla.pl/node/9704>

jest na określony cel danej organizacji. Z powyższej definicji zawartej w przepisach ustawy wynika, że zbiórka jest ofiarą a więc świadczeniem dobrowolnym i nieekwiwalentnym na określony cel. Natomiast w rozważanym przypadku mamy do czynienia ze sprzedażą, gdyż z tytułu zapłaty, wrzuconej do puszek, dowolnej – jednakże określonej kwoty pieniężnej – wpłacającemu, jako nabywcy, przysługuje ekwiwalent w postaci przeniesienia własności wystawionego produktu. W takiej sytuacji mamy do czynienia z odpłatną działalnością pożytku publicznego w rozumieniu art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Działalnością odpłatną pożytku publicznego jest sprzedaż towarów lub usług wytworzonych lub świadczonych przez osoby bezpośrednio korzystające z działalności pożytku publicznego, w szczególności w zakresie rehabilitacji oraz przystosowania do pracy zawodowej osób niepełnosprawnych oraz reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Przy czym przychód z działalności odpłatnej pożytku publicznego służy wyłącznie prowadzeniu działalności pożytku publicznego.

Konieczność zmiany obecnej ustawy była podnoszona przez m.in. organizacje pozarządowe. Wskazywało się przy tym na konieczność zmiany ustawodawstwa w tym zakresie.³ W dniu 24 stycznia 2014 r. Sejm RP uchwalił rządowy projekt ustawy o zasadach prowadzenia zbiorów publicznych. Przy czym prace legislacyjne nadal trwają.⁴ Po rozpatrzeniu poprawek Senatu, w dniu 14 marca 2014 r., Sejm przyjął ostateczny tekst ustawy. Odnosząc się do najważniejszych zmian, w porównaniu do obecnie obowiązującego dokumentu, wskazać należy, że nowa ustawa za zbiórki publiczne uznaje **zbieranie ofiar w gotówce lub**

w naturze w miejscu publicznym na określony, zgodny z prawem cel pozostający w sferze zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, z późn. zm.) oraz na cele religijne (art. 1 ustawy z 14 marca 2014 roku). Zmienia się więc istotnie zakres stosowania przepisów, gdyż nowa ustawa odwołuje się wprost do ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w tym do zadań wskazanych w art. 4 tej ustawy. Ponadto na nowo definiuje podmiot uprawniony do prowadzenia zbiórki publicznej, którym jest:

- 1) organizacja pozarządowa w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 2) podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 3) komitet społeczny powołany w celu przeprowadzenia zbiórki publicznej.

Kolejną ważną i ułatwiającą prowadzenie zbiorów nowością jest rejestrowanie zbiorów na dedykowanym portalu (art. 5 nowej ustawy). Usunięto również wyżej opisaną kontrowersję co do legalności crowdfunding-u. Jak wskazuje Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji: „tam, gdzie przepływ środków jest automatycznie rejestrowany i może być odtworzony, nie ma potrzeby, by państwo narzucało dodatkowe ramy przejrzystości. Dlatego ustawa o zasadach prowadzenia zbiorów publicznych będzie dotyczyć tylko tego rodzaju zbiorów, gdzie nie ma śladów przepływu środków a darczyńca pozostaje anonimowy.”⁵ Rejestracja nastąpi w terminie 3 dni od dnia złożenia wniosku w formie elektronicznej, a 7 dni

w formie papierowej (art. 10 ust. 1 nowej ustawy). Istotnym ułatwieniem, wprowadzonym nową ustawą, jest usunięcie obowiązku publikacji sprawozdania w prasie, a zastąpienie tegoż wymogu sprawozdaniem zamieszczonym on-line. Nowa ustawa kompleksowo reguluje również sposób prowadzenia zbiorów publicznych zaś rozporządzenie ministra będzie dotyczyć:

- 1) wzoru aktu założycielskiego komitetu społecznego,
- 2) wzoru zgłoszenia zbiórki publicznej,
- 3) wzorów sprawozdań, o których mowa w art. 16 ust. 1.

Ustawa ta wymaga jeszcze podpisu Prezydenta. Czas zweryfikuje, czy nowa ustawa ułatwi sposób prowadzenia zbiorów publicznych. Jakkolwiek usunie niepewność co do omówionych wyżej wątpliwości. Z powyższych przykładów wynika, że z pozoru prosta, jasna ustawa może powodować tak rozbieżne interpretacje i niejasności, co jest o tyle niepotrzebne, że służy uzyskiwaniu wsparcia szlachetnych celów, realizowanych przez organizacje pozarządowe. Jednakże nie można oczywiście wykluczyć, że może dochodzić do zjawisk patologicznych. Nie oznacza to jednak, że władza, o której mowa w ustawie, powinna krępować działalność organizacji pozarządowych realizujących ważne, często lokalnie, ale wszakże **cele publiczne**. Wydaje się, że nowa ustawa umożliwi uwolnienie skrzepowanej procedurami energii tkwiącej w organizacjach. Oczywiście w dalszym ciągu crowdfunding, uprawiany przez organizacje pozarządowe, może być w pewnych przypadkach tożsamy z działalnością inwestycyjną, co jednakże wymaga szczegółowego omówienia.

Tekst: Tomasz Chwieduk – Radca prawny, doradca Lokalnego Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych w Puszczy Mariańskiej

PORADNIK DLA NGO: JAK PRAWIDŁOWO ROZLICZAĆ DOTACJE?

W ostatnich latach została znacznie zwiększona pula środków przeznaczonych na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe, a dostęp do nich został zdecydowanie ułatwiony.

Pamiętać jednak należy, że korzystanie z tych środków nie jest łatwe, zarówno w sferze planowania i ewidencjonowania jak i ich rozliczania. Nieprawidłowości, które mogą zaistnieć w każdej z tych sfer mogą mieć przykre konsekwencje w postaci konieczności zwrotu części lub całości dotacji wraz z odsetkami. Dlatego jednym z podstawowych wymogów stawianych organizacjom korzystającym ze środków publicznych jest obowiązek prawidłowego rozliczenia środków pochodzących z dotacji, a najlepszą gwarancją rzetelnego i terminowego rozliczenia wydatków jest księgowe wyodrębnienie zdarzeń gospodarczych związanych z otrzymaniem oraz z wydatkowaniem tych środków.

W tym celu należy wprowadzić odpowiednie zapisy do polityki rachunkowości. Natomiast do zakładowego planu kont należy wprowadzić odrębne konta syntetyczne, analityczne lub pozabilansowe w takim układzie, aby możliwe było spełnienie wymagań w zakresie kontroli wewnętrznej i zewnętrznej wykorzystania środków z dotacji.

Oddzielnym problemem jest sytuacja, gdy dotację otrzymuje organizacja prowadząca księgi rachunkowe w systemie ręcznym np. „amerykanka”. I tu powstaje pytanie: w jaki sposób należy prowadzić ewidencję do celów rozliczania dotacji?

W wytycznych niektórych polskich podmiotów udzielających dotacji pojawiają się informacje, że ewidencja ta może być prowadzona np. w arkuszu kalkulacyjnym. Jednak powinna ona umożliwiać sporządzanie stosownych zestawień i sprawozdań. Organizacje te powinny ponadto prowadzić odrębny wykaz środków trwałych zakupionych na potrzeby realizacji projektu zawierający: nazwę, wartość

początkową, wskazanie dowodu zakupu oraz miejsce użytkowania środka trwałego. Przepisami krajowymi regulującymi zasady prowadzenia rachunkowości są:

- 1) Ustawa o rachunkowości z 29 września 1994 r.
 - 2) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 15.11.2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości dla niektórych jednostek niebędących spółkami handlowymi, nieprowadzących działalności gospodarczej
 - 3) ustawy systemowe regulujące zasady tworzenia poszczególnych jednostek (np. oświata, kultura, ochrona zdrowia itp.).
- Powyższe przepisy określają jednak tylko w sposób ogólny zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych, nie odnosząc się w żaden sposób do zasad ewidencjonowania operacji finansowanych środkami z dotacji. Dlatego prawidłowe opracowanie i stosowanie regulacji wewnętrznych organizacji może mieć kluczowe znaczenie dla rozliczenia dotacji.

Wśród regulacji wewnętrznych, które każda organizacja powinna posiadać wymienić należy:

1. Zasady (politykę) rachunkowości jednostki organizacyjnej z uwzględnieniem odrębnych zasad dla operacji gospodarczych dotyczących rozliczania dotacji,
2. instrukcję sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów uwzględniającą specyfikę dokumentacji związanej z otrzymanymi dotacjami,
3. inne dokumenty wewnętrzne (np.: regulamin pracy, regulamin wynagradzania, regulamin podróży służbowych).

Przy opracowaniu polityki rachunkowości organizacja powinna zwrócić szczególną uwagę na zastosowanie podstawowych zasad rachunkowości takich jak np.:

a. Zasada podwójnego zapisu

Zgodnie z nią, każda operacja gospodarcza jest ewidencjonowana na co najmniej dwóch różnych kontach księgowych, po ich przeciwnych stronach ale w identycznej wartości. Np. zakup towarów lub usług jest ewidencjonowany: konto **Ma** – „rachunek bankowy” lub „koszty”

Przy takim zapisie uzyskujemy informację o zmniejszeniu stanu środków oraz o zapłacie za zakupione towary/usługi. Dzięki stosowaniu tej reguły możliwe jest zachowanie zasady równowagi bilansowej (aktywów i pasywów) oraz uniknięcie wielu błędów. W praktyce oznacza to, że jeżeli podsumowanie aktywów i pasywów nie daje tej samej kwoty, to popełniono błąd w księgowaniach.

b. Zasada memoriału

W księgach rachunkowych należy ująć wszystkie osiągnięte przychody i koszty dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty (np. należne pracownikom zatrudnionym na umowy o pracę wynagrodzenia za grudzień, mimo iż zostały wypłacone w styczniu następnego roku podlegają zarachowaniu do kosztów grudnia).

c. Zasada współmierności przychodów i kosztów

Do aktywów lub pasywów danego okresu sprawozdawczego zaliczane są koszty lub przychody dotyczące przyszłych okresów oraz przypadające na ten okres sprawozdawczy koszty, które jeszcze nie zostały poniesione. Zasadę współmierności stosuje się do kosztów i przychodów działalności operacyj-

Biblioteczka dla organizacji dostępna w Lokalnym Centrum

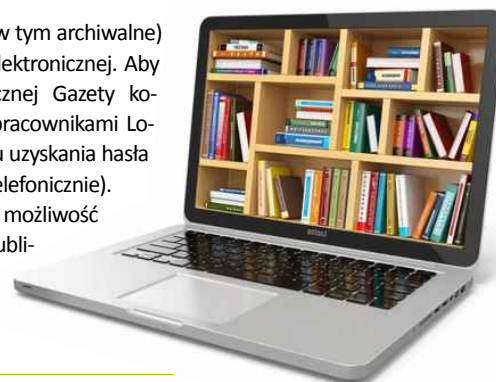
Lokalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych zachęca do korzystania z zasobów biblioteczki dla organizacji pozarządowych. Udostępniamy publikacje związane z III sektorem, w tym m. in.:

- prenumeratę **Kwartalnika III Sektor**,
- publikacje z serii **Warto Wiedzieć Więcej** oraz **ABC III Sektora** wydawnictwa Stowarzyszenia Klon/Jawor,
- publikacje dotyczące zarządzania projektami oraz zarządzania organizacją,
- publikacje dotyczące finansów i księgowości w NGO,
- publikacje o tematyce unijnej.

Dysponujemy również wydaniem **Gazety Prawnej** z 2012 r. Wszystkie nu-

mery **Gazety Prawnej** (w tym archiwalne) dostępne są w wersji elektronicznej. Aby skorzystać z elektronicznej Gazety konieczny jest kontakt z pracownikami Lokalnego Centrum w celu uzyskania hasła dostępu (mailowo lub telefonicznie).

Dodatkowo istnieje możliwość bezpłatnego nabycia publikacji wydanych przez Komisję Europejską.

nej oraz kosztów i przychodów finansowych. Zasada ta nie ma natomiast zastosowania do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych oraz do strat i zysków nadzwyczajnych.

d. Zasada istotności

Powinna być stosowana z uwzględnieniem art. 4 ust. 4 ustawy, uprawniającego organizację do stosowania przez nią uproszczeń, jeżeli nie wywiera to istotnie ujemnego wpływu na rzetelne i jasne przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego.

Organizacje objęte przepisami ustawy o rachunkowości mają obowiązek bezwzględnie stosować zasady szczegółowe. W pozostałych przypadkach przepisy pozostawiają możliwość dokonywania wyboru spośród kilku możliwych wariantów rozwiązań lub wręcz tworzenia własnych rozwiązań, pod warunkiem zachowania nadrzędnych zasad rachunkowości (w tym zwłaszcza zasady jasnego i rzetelnego obrazu oraz zasady istotności).

Zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości możliwe są trzy podstawowe rozwiązania w zakresie ewidencji i rozliczania kosztów działalności operacyjnej, to znaczy:

1. według rodzajów - na kontach zespołu 4 (40 „Koszty według rodzajów” i 49 Rozliczenie kosztów”),
2. według miejsca pochodzenia – na kontach zespołu 5, z pominięciem ewidencji i rozliczania kosztów na kontach zespołu 4,
3. według rodzajów i równocześnie według miejsca pochodzenia.

Ewidencja kosztów w układzie rodzajowym

Załącznik do ustawy o rachunkowości, stanowiący wzór porównawczego rachunku zysków i strat, przewiduje następujące pozycje kosztów według rodzaju:

- 1) amortyzacja,
- 2) zużycie materiałów i energii,
- 3) usługi obce,
- 4) podatki i opłaty,
- 5) wynagrodzenia,
- 6) ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia,
- 7) pozostałe koszty rodzajowe.

Na kontach odpowiadających poszczególnym pozycjom kosztowym ujmuje się wszystkie poniesione w danym okresie sprawozdawczym koszty proste, czyli takie, których nie można podzielić na elementy składowe. Pamiętając o wymogach sprawozdawczości statystycznej, rodzajowy podział kosztów należy dostosowywać do specyfiki i potrzeb informacyjnych organizacji. Konta kosztów według rodzajów mogą wykazywać w ciągu roku obrotowego tylko saldo Winien, wyrażające wysokość kosztów poniesionych

przez organizację. W końcu roku obrotowego salda te przenosi się na:

- **konto 86** „Wynik finansowy” – w przypadku sporządzania rachunku zysków i strat w wersji porównawczej,
- **konto 49** „Rozliczenie kosztów” – w przypadku sporządzania rachunku zysków i strat w wersji kalkulacyjnej.

Jest to jedyny układ grupowania kosztów, który może znaleźć zastosowanie w organizacjach prowadzących tylko jeden rodzaj działalności (np. działalność statutową). Mogą go też stosować przedsiębiorstwa o nierozbudowanej strukturze organizacyjnej, w których nie zachodzi potrzeba kontroli kosztów według miejsc ich powstawania i nośników.

Zasady grupowania kosztów tylko według miejsca ich powstawania

Rozliczanie i ewidencja kosztów według miejsca ich powstawania polega na bieżącym księgowaniu kosztów działalności operacyjnej wyłącznie na odpowiednich kontach zespołu 5.

W zależności od potrzeb jednostki, w ramach kont zespołu 5 można wyodrębnić:

- koszty działalności podstawowej,
- koszty działalności pomocniczej,
- koszty zarządzania.

W przypadku prowadzenia ewidencji i rozliczania kosztów tylko na kontach zespołu 5, należy pamiętać aby grupować koszty na tych kontach z podziałem na rodzaje. Grupowania kosztów z podziałem na rodzaje dokonuje się w ramach poszczególnych kont zespołu 5 w jednakowym układzie do każdego konta syntetycznego, np.:

500 – koszty działalności podstawowej

500-1 amortyzacja,
500-2 zużycie materiałów i energii,
500-3 usługi obce,
500-4 podatki i opłaty,
500-5 wynagrodzenia,
500-6 ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia,
500-7 pozostałe koszty rodzajowe.

550 – koszty działalności pomocniczej/ otrzymanej dotacji

550-1 amortyzacja,
550-2 zużycie materiałów i energii,
550-3 usługi obce,
550-4 podatki i opłaty,
550-5 wynagrodzenia,
550-6 ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia,
550-7 pozostałe koszty rodzajowe.

Zasady grupowania kosztów według rodzajów na kontach zespołu 4 i równolegle według miejsca powstawania na kontach zespołu 5

Ewidencja i rozliczanie kosztów według rodzajów i równocześnie według miejsca ich

powstawania polega na tym, że koszty proste działalności operacyjnej księguje się bieżąco, na podstawie dokumentów źródłowych na odpowiednich kontach zespołu 4 – według rodzajów i równolegle do ewidencji na kontach zespołu 4 grupuje się te koszty według miejsca ich powstawania – na właściwych kontach zespołu 5. Koszty przenosi się z kont zespołu 4 w ciężar kont zespołu 5 za pomocą konta 49 „Rozliczenie kosztów”.

Taki sposób grupowania kosztów daje najbardziej przejrzysty obraz i wskazany jest w organizacjach prowadzących różnorodną działalność. Zławsza, że gdy na kontach zespołu 4 mamy wymaganą do sprawozdawczości statystycznej ewidencję kosztów według rodzajów, to wtedy na kontach zespołu 5 możemy prowadzić ewidencję księgową kosztów zgodną np. z budżetem projektu finansowanego z dotacji.

Jak wynika z powyższego, najbardziej optymalnym rozwiązaniem jest ewidencjonowanie kosztów równolegle na kontach zespołu 4 i 5. Zapisy są wtedy czytelne i pozwalają uzyskać różnorodne informacje, które mogą służyć zarówno kontroli wewnętrznej jak i zewnętrznej.

Alternatywą dla uproszczenia zawiłych i mało czytelnych księgowani tylko na kontach zespołu 4 lub tylko na kontach zespołu 5 może być dodatkowa ewidencja pozabilansowa kosztów otrzymanych dotacji. Ewidencja taka może być prowadzona np. na kontach zespołu 9, np.:

901 – Koszty kwalifikowane związane z projektem A

901-1 Koszty osobowe
901-1-1 Trenerzy
901-1-1-1 Trener 1
901-1-1-2 Trener 2
901-1-2 Trenerzy zewnętrzni
901-1-1-1 Trener zewnętrzny 1
901-1-1-2 Trener zewnętrzny 2
901-1-3 Opiekun
901-1-4 Doradca
901-1-5 Pracownicy administracyjni
901-1-5-1 Koordynator/kierownik projektu
901-1-5-2 Asystent koordynatora
901-1-5-2 Księgowy
901-1-5-3 Informatyk
901-2 pozostałe koszty organizacji szkoleń itp.

Jak widać pozabilansowa ewidencja kosztów dotacji umożliwia w prosty sposób rozliczenie tej dotacji z bezpośrednim przełożeniem na budżet realizowanego projektu. Ma też dodatkowy, pozytywny walor, tzn. księgowania na kontach pozabilansowych nie wymagają zapisów dwustronnych. Należy jednak tak zabezpieczyć system księgowy, aby uniknąć wszelkiego rodzaju pomyłek.

Organizacje realizujące projekty finansowane ze środków unijnych na mocy Rozporządzenia 1083 wprowadzającego obowiązek księgowego wyodrębniania operacji w projektach mają możliwość stosowania odpowiedniego kodu księgowego. Rozporządzenie jednak nie określa co to jest kod księgowy i jak należy go stosować. Na gruncie polskich rozwiązań kod ten może przyjmować dwie postacie:

- kod księgowy funkcjonujący w ramach prowadzonego systemu księgowego,
- kod księgowy funkcjonujący poza systemem księgowym.

Kod księgowy w ramach systemu księgowego

Dostępne programy finansowo księgowe zazwyczaj posiadają funkcje oznaczania operacji księgowych tzw. cechami, znacznikami, ikonami, itp. Taki program księgowy po odpowiednim oznaczeniu (wyodrębnieniu) operacji pozwala na sporządzanie wydruków z zapisów na kontach księgowych, np. tylko wybranych, odpowiednio oznaczonych operacji. W takim przypadku należy przyjąć, że taka ewidencja spełnia warunki określone w przepisach unijnych, dotyczące „zachowania odpowiedniego kodu księgowego dla wszystkich transakcji dotyczących projektu”. Stosowanie kodu księgowego w bardzo istotny sposób upraszcza ewidencję dotacji, dając taki sam efekt jak stosowanie kont analitycznych, czy pozabilansowych. Jednak system oznaczeń musi

być odpowiednio skonfigurowany i opisany w polityce rachunkowości organizacji. Wszystkie dokumenty źródłowe związane z konkretną dotacją muszą być oznaczone takim samym kodem/symbolem. Przy takim rozwiązaniu nie ma potrzeby tworzenia dodatkowych zestawień pozaksięgowych.

Kod księgowy poza systemem księgowym

Co do „kodu księgowego poza systemem księgowym” sprawa wygląda inaczej. Brak jest uregulowań i definicji kodu księgowego. Jedyną regulację tego problemu wskazuje Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, definiując pojęcie kodu księgowego w „Zasadach finansowania PO KL” następująco: „Wyodrębniony kod księgowy oznacza odpowiedni symbol, numer, wyróżnik stosowany przy rejestracji, ewidencji lub oznaczeniu dokumentu, który umożliwia sporządzanie zestawienia lub rejestru dowodów księgowych w określonym przedziale czasowym ujmujących wszystkie operacje związane z projektem oraz obejmujących przynajmniej następujący zakres danych:

- nr dokumentu źródłowego,
- nr ewidencyjny lub księgowy dokumentu,
- datę wystawienia dokumentu,
- kwotę brutto,
- kwotę netto dokumentu,
- kwotę kwalifikowalną dotyczącą projektu.

Beneficjent, stosując rozwiązanie polegające na wprowadzeniu kodu księgowego, zobowiązany jest przy składaniu wniosku o płatność do sporządzania techniką komputerową w postaci arkusza kalkulacyjnego (oraz załączania wydruku) zestawienia dokumentów potwierdzających poniesione wydatki objęte wnioskiem.”

Zgodnie z powyższym, metoda nie powoduje konieczności wprowadzania jakichkolwiek zmian w funkcjonującym systemie księgowym. Oznaczanie i ewidencjonowanie dokumentów odbywa się poza tym systemem. Jednakże w polityce rachunkowości należy ująć i opisać ten sposób ewidencji pozaksięgowej.

Na zakończenie należy przypomnieć, że w polskim systemie prawnym podstawowym aktem prawnym regulującym kwestie korzystania ze środków publicznych jest ustawa o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. ze zmianami, która określa między innymi sankcje przewidziane za naruszenie obowiązujących zasad rozliczania dotacji.

O tej właśnie ustawie każda organizacja korzystająca ze środków publicznych powinna pamiętać.

Tekst: Jolanta Oleńska, doradca Lokalnego Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych w Puszczy Mariańskiej

Granty i dotacje celowe to za mało, by realizować wszystkie działania w organizacji. Poza projektami organizacje mają inne pomysły na ciekawe inicjatywy, czasem wystarczy im niewielka kwota, by móc wcielić je w życie. Tylko skąd, a przede wszystkim JAK pozyskać takie dodatkowe środki?

Nie wiesz jak nawiązać trwałą współpracę z sektorem biznesu i tracisz wiarę, że uda Ci się pozyskać stałych sponsorów wspierających Twoje działania. Odpowiedzią na te pytania jest kolejne szkolenie dla przedstawicieli lokalnych NGO:

Pozyskiwanie środków finansowych na działalność organizacji –

JAK POZYSKAĆ SPONSORA?

Szkolenie skierowane jest do: przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz ich związków i porozumień (pracownicy, członkowie, wolontariusze) z terenu powiatu żyrardowskiego i gminy Bolimów w powiecie skierniewickim. Szkolenie odbędzie się w Żyrardowie: ul. Stefana Jodłowskiego 25/27 (kompleks „Aqua Żyrardów”). Terminy szkolenia zostaną podane na www.inicjatywa.info.pl.

W PROGRAMIE M.IN.:

- FORMY WSPÓŁPRACY Z SEKTOREM BIZNESU
- ANALIZA POTRZEB SPONSORA I POSŁUGIWANIE SIĘ JĘZYKIEM KORZYŚCI
- JAK PRZYGOTOWAĆ OFERTĘ SPONSORSKĄ I CO POWINNO SIĘ W NIEJ ZNALEŻĆ?
- JAK ZADBAĆ ŻEBY SPONSOR DOSTRZEĞŁ NASZĄ OFERTĘ?

WIĘCEJ INFORMACJI I ZAPISY:

telefon: 46/ 831-81-09
e-mail: centrum@inicjatywa.info.pl
www.inicjatywa.info.pl

Ważne dla

Spotkanie Koalicji Kampanii „Bez nienawiści”

Kampania Rady Europy „Bez nienawiści”, wspierana w Polsce przez Program Obywatele dla Demokracji, zaprasza na II Spotkanie Koalicji Kampanii - 13 czerwca w Warszawie. W programie m.in.: integracja, wzmacnianie i planowanie działań przeciw mowie nienawiści w Pol-

sce; rozpoczęcie przygotowania rekomendacji na podstawie badań dotyczących mowy nienawiści, opublikowanych przez program Obywatele dla Demokracji. Zgłoszenia obecnych i nowych Koalicjantów: kampania@beznienawisci.pl. Źródło: <http://www.ngofund.org.pl/>.

Zaproszenie na panel obywatelski (debatę publiczną) poświęcony konsultacjom projektu Programu współpracy MPiPS z organizacjami pozarządowymi na lata 2015-2017.

Zapraszamy wszystkich zainteresowanych do wzięcia udziału w panelu obywatelskim (debacie publicznej), poświęconemu konsultacjom projektu Programu współpracy MPiPS z organizacjami pozarządowymi na lata 2015-2017, który przygotowujemy jest w ramach projektu „Synergia – program współpracy MPiPS z organizacjami pozarządowymi na lata 2015-2017” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Priorytet V Dobre rządzenie, Działanie 5.4 Rozwój potencjału trzeciego sektora, Poddziałanie 5.4.2 Rozwój dialogu

obywatelskiego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013. Podczas panelu podsumowane zostaną dotychczasowe konsultacje społeczne projektu Programu współpracy MPiPS z organizacjami pozarządowymi, jak również każdy z uczestników będzie mógł zgłosić uwagi do dokumentu. Spotkanie odbędzie się w dniu **2 lipca 2014 r. o godz. 10.00** w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej przy ul. Nowogrodzkiej 1/3/5 w sali im. A. Bączkowskiego (I piętro). Zapisy prowadzone są do 26 czerwca br. Więcej informacji: <http://www.pozytek.gov.pl/>.

„Discover e-volunteering” – konkurs do 30.06.2014 r.

Trzecia edycja konkursu ‘Discover e-volunteering’ ma nową formułę: to konkurs grantowy, poprzez który chcemy pomóc realizować pomysły na projekty e-wolontariackie. Co jednak najważniejsze: konkurs to nie tylko rozdawanie grantów – finaliści otrzymają także możliwość wzięcia udziału oraz skorzystania ze wsparcia ekspertów, którzy pomogą im w stworzeniu trwałych, dobrej jakości projektów e-wolontariackich.

Konkurs składa się z dwóch etapów:

- otwarty nabór wniosków wstępnych - pomysłów na projekty e-wolontariackie. Po tym etapie Międzynarodowa Kapituła Konkursu

wyłoni 10 Finalistów, którzy zostaną zaproszeni do wzięcia udziału w warsztatach w Polsce oraz skorzystania ze wsparcia ekspertów, którzy pomogą im przygotować szczegółowe opisy projektów, • nabór wniosków pełnych - szczegółowych opisów projektów e-wolontariackich.

Kto może wziąć udział w konkursie?

Każda europejska organizacja pozarządowa, posiadająca pomysł na projekt e-wolontariacki. Wszelkie informacje na temat konkursu znajdują się na stronie: <http://discoverevolunteering.eu/konkurs/informacje-ogolne#>

Konkurs Otwarta Cyberprzestrzeń 2014

Jest to cykliczny konkurs mający na celu nagradzanie działań na rzecz włączenia cyfrowego grup marginalizowanych (w szczególności osób z niepełnosprawnościami) i przeciwdziałających im wykluczeniu. Nagrody będą przyznawane w 5 kategoriach:

1. Nagroda za szczególny wkład w dostępność Internetu
2. Nagroda za szczególny wkład w dostępność mediów i multimediów
3. Nagroda za szczególny wkład w dostępność sprzętu i oprogramowania

Konkurs grantowy - IV edycja Funduszu Społecznego Notariatu

Od 1 czerwca 2014 r. można składać wnioski o dofinansowanie w ramach IV edycji konkursu grantowego dla organizacji pozarządowych, organizowanego przez Fundusz Społeczny Notariatu. Celem konkursu jest po raz kolejny wyłonienie najciekawszych projektów

poświęconych walce z wykluczeniem społecznym dzieci i młodzieży. Wysokość pojedynczej dotacji wynosi 30 000 zł. Wnioski składać można do 15 lipca 2014 r. Szczegółowe informacje: <http://www.fundusznotariatu.pl/>.

Samorząd Województwa Mazowieckiego zaprasza **na bezpłatne szkolenia dla mazowieckich sołectw z zakresu tworzenia prostych stron internetowych**. Mamy szansę zbudować wirtualną sieć miejsc, w których sygnalizowane będą potrzeby zwykłych mieszkańców i prezentowane wydarzenia istotne dla lokalnej społeczności. Przekonanie, że otwarta

Zapraszamy przedstawicieli organizacji pozarządowych na konferencję „**Mowa nienawiści w Polsce 2014: problem prawny, społeczny, zjawisko medialne?**”, podczas której zaprezentujemy wyniki najnowszego badania dotyczącego postaw i akceptacji dla mowy nienawiści wśród dorosłych i młodzieży. Raport będzie punktem wyjścia do szerszej dys-

Jeśli interesuje Cię mazowiecka wieś, rolnictwo, inicjatywy lokalne i regionalne; jeśli przyglądasz się inwestycjom i projektom dofinansowanym z Unii Europejskiej; jeśli jesteś studentem ostatniego roku lub absolwentem wyższej uczelni jeśli interesujące nas tematy były lub będą przedmiotem Twojej pracy magisterskiej:

PRZYSTĄP DO KONKURSU KRAJOWEJ SIECI OBSZARÓW WIEJSKICH W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM NA NAJLEPSZĄ PRACĘ MAGISTERSKĄ

Po wielkim sukcesie publikacji „Edukacja medialna w Europie: 12 inspirujących projektów”, Fundacja Evens zdecydowała opublikować drugi biuletyn o kompetencjach medialnych w 2015 roku. W tegorocznej edycji projektu wyróżnionych zostanie grantami w wysokości 6.000 Euro i publikacją w biuletynie 12 inspirujących „dobrych praktyk” europejskich. Będą to wyłącznie projekty, które aktywnie angażują rodziców (i dziadków) w edukację medialną: • Umożliwiają rodzicom zadawanie pytań, dokonywanie ocen i dyskusowanie o mediach wykorzystując perspektywę gospodarstw domowych • Uświadamiają rodzicom, że w Internecie i w rzeczywistości obowiązują takie same reguły etyczne,

Nabór wniosków do programu dożywiania „Pajacyk”

O pomoc w sfinansowaniu posiłków mogą zwracać się szkoły podstawowe, gimnazja i samodzielne świetlice. Podstawą uzyskania przez placówkę dofinansowania z programu Pajacyk jest właściwie wypełniony formularz wniosku, zawierający w części formalnej: szczegółowe dane adresowe szkoły lub świetlicy i informacje o dotychczasowym dożywianiu; w części merytorycznej: informacje o sytuacji społeczności lokalnej na terenie obejmowanym przez szko-

polityka informacyjna stwarza dobry klimat do życia, niech nas mobilizuje do działań skierowanych bezpośrednio do mieszkańców. Termin bezpłatnego szkolenia – w zależności od zainteresowania – planowany jest na miesiące zimowe. Więcej informacji: <http://mazowieckie.ksow.pl/>.

kusji wokół tematu mowy nienawiści z udziałem przedstawicieli Rady Europy, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i mediów. Czwartek, 12 czerwca 2014, Sala Kolumnowa Sejmu RP w Warszawie. Program konferencji: <http://www.ngofund.org.pl/>.

Prestiż, powszechne zainteresowanie i nagrody finansowe czekają może właśnie na Ciebie! Zgłoś się do konkursu – do dnia 15 października 2014 r. (decyduje data stempla pocztowego). Więcej informacji na stronie: <http://mazowieckie.ksow.pl/news/entry/5541-konkurs-na-najlepsza-prace-magisterska.html>

• Pomagają rodzicom wprowadzić dzieci do świata mediów cyfrowych (smartfony, tablety, itd.), • Uczą zarówno rodziców jak i dzieci „mechaniki” nowych mediów, • Pomagają rodzicom zainteresować się i zrozumieć, jak dzieci korzystają z mediów. Źródło: <http://www.evensfoundation.be/pl/programy/media/edukacja-medialna-dofinansowania/nab%C3%B3r-projekt%C3%B3w-dotacje-fundacji-evens-na-europejsk-0>

łę lub świetlicę na podstawie danych statystycznych, stopień zaangażowania nauczycieli lub wychowawców na rzecz dzieci, przejawy aktywności rodziców i osiągnięcia dzieci. Formularze można pobrać ze strony internetowej http://www.pah.org.pl/o-pah/311/jak_ubiegac_sie_o_dofinansowanie. Pełna lista placówek zakwalifikowanych do programu zostanie opublikowana na stronie internetowej PAH 1 września 2014 roku.

„Agroturystyka przyjazna Naturze 2000”

Ten dwuletni ogólnopolski projekt to nie tylko szkolenia, spotkania, ale bieżąca praca z fachowcami z zakresu turystyki, przyrody i promocji, by słowo „eko” stanowiło rzeczywisty i znaczący wyróżnik oferty turystycznej. Praca odbywać się będzie w zespołach w 6 obszarach makroregionalnych, które będą na bieżąco pracować nad ofertami agroturystycznymi wykorzystującymi w sposób odpowiedzialny walory przyrodnicze i osłabiwości Natury 2000 tak, by przyciągały turystów przez cały rok. Najlepsze oferty zostaną wyróżnione nowatorskim ekooznaczeniem.

Jeśli jesteś członkiem stowarzyszenia agroturystycznego lub organizacji działającej na rzecz turystyki wiejskiej – zapraszamy! Czego oczekujemy: udziału w cyklu 4 szkoleń, zaangażowania podczas tworzenia przyrodniczej oferty turystycznej, współpracy z zespołem nad jej promocją i wdrożeniem. Uczestnictwo w projekcie jest bezpłatne. Pierwsze szkolenia odbędą się w maju i czerwcu br. Więcej informacji na stronie: <http://natura2000.org.pl/2014/04/rekrutacja-na-szkolenia-agroturystyka-przyjazna-naturze-2000>.

Warsztaty FWW „Projekt. I co dalej?”

Fundacja Wspomagania Wsi ogłasza nabór uczestników na warsztaty pt. „Projekt. I co dalej?”, których celem jest przekazanie wiedzy nt. obowiązujących zasad zarządzania projektem na wszystkich etapach jego realizacji i rozliczania. W trakcie warsztatów przedstawione zostaną następujące informacje niezbędne do prawidłowego zarządzania projektem:

- Zasada jakościowego zarządzania projektem – model TQM;
- Podstawowe narzędzia jakościowej komunikacji w projekcie;
- Wykorzystanie ramy logicznej w zarządzaniu projektem;
- Narzędzia pomiaru rezultatów projektu: monitoring i ewaluacja;
- Główne zasady sporządzania raportów z realizacji projektu;
- Jak zbudować sieć powiązań lokalnych podmiotów wokół projektu?
- Rola sieci powiązań w wykorzystaniu rezultatów projektu;
- Sposoby współpracy i promocji w ramach sieci powiązań;
- Sieć powiązań i co dalej?

Kto może wziąć udział w warsztatach?

Warsztaty przeznaczone są dla przedstawicieli organizacji pozarządowych, działających na rzecz swojej społeczności we wsiach i miasteczkach do 6000 mieszkańców. W warsztatach mogą wziąć udział dwuosobowe zespoły z organizacji. Więcej informacji organizacyjnych oraz formularz zgłoszeniowy znajduje się na stronie Fundacji Wspomagania Wsi <http://www.fundacjawspomaganiawsi.pl/index.php/component/k2/item/10-projekt-i-co-dalej> Zapraszamy też na warsztaty: „Planowanie i realizacja projektów społecznych i partnerstw”, „Komunikacja w społeczności lokalnej” oraz „Księgowo-prawne podstawy zarządzania wiejską organizacją pozarządową” – na temat których więcej informacji znajdują Państwo na: <http://www.fundacjawspomaganiawsi.pl/index.php/component/k2/item/184-nowy-nab%C3%B3r-na-warsztaty-szkoleniowe>.

WIEŚCI Z ORGANIZACJI I REGIONU

Bolimów

W ramach realizacji projektu „**Pierwsza wojna światowa nad Rawką i Bzurą**” odbywają się tzw. PRZYDROŻNE LEKCJE HISTORII. Planowane terminy kolejnych spotkań: 31 maja (kościół św. Anny w Bolimowie, godz. 17:00, wykład i msza św.), 28 czerwca (na cmentarzu w Bolimowskiej Wsi, godz. 12.00-14.00, warsztaty i wykład) oraz 26 lipca (na rynku w Bolimowie, od godz. 15.30,

promocja książki, ogłoszenie wyników konkursu, widowisko historyczne). Projekt realizowany jest przez Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej oraz Gminny Ośrodek Kultury i Bibliotekę w Bolimowie. Więcej informacji: www.bolimow.pl, <http://bolimow1915.pl/>.

Stowarzyszenie **Inicjatywa Ziemi Bolimowskiej** zaprasza do Bolimowa na **V Złot**

Historyczny i Rekonstrukcję Bolimów 1915, które odbędą się 26 lipca 2014 r.

W tym samym czasie imprezie towarzyszyć będzie Międzynarodowy Festiwal Rzemiosł Dawnych, organizowany po raz czwarty przez Wójta Bolimowa. Do końca czerwca można zgłaszać chęć udziału grup rekonstrukcyjnych. Więcej informacji: <http://bolimow1915.pl/>.

Mszczonów

W dniu 26 kwietnia br. odbył się na terenie mszczonowskich Term pierwszy koncert charytatywny na cel **Stowarzyszenia Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „Uśmiech Dziecka”**. Organizatorami koncertu byli: Urząd Miejski w Mszczonowie, Mszczonowski Ośrodek Kultury oraz Termy Mszczonów. Klasa integracyjna prowadziła loterię fantową z przeznaczeniem na swoje potrzeby. Relacja z wydarzenia znajduje się na www.mszczonow.pl.

Mszczonowscy rekonstruktorzy z **GRH STRZELCY 31 pSK** już po raz drugi wzięli udział w uroczystościach poświęconych Odprawie Kieleckiej, czyli zmianie warty składnicy tranzytowej na Westerplatte, którą w 1939 roku obsadzili żołnierze z Kielc. Organizatorem Odprawy było Stowarzyszenie Rekonstrukcji Historycznej 4 pułku piechoty Legionów w Kielcach. W konkursie o Nagrodę Rekonstruktorów za najlepszą dioramę okresu II RP Grupa RH „STRZELCY”

im. 31 pSK z Mszczonowa zajęła III miejsce. Relacja z wydarzenia znajduje się na www.mszczonow.pl.

W dniu 25 maja 2014 roku odbędzie się **Rajd Rowerowy**, organizowany przez OSiR Mszczonów. Głównym celem rajdu jest promocja turystyki rowerowej, poznanie walorów turystycznych i krajoznawczych Mszczonowa i okolic. Rowerzyści będą mieli do wyboru dwie długości trasy (41 km oraz 52 km). Informacje znajdują się na stronie www.mszczonow.pl, gdzie dostępna będzie również relacja z wydarzenia.

We wrześniu tego roku, z inicjatywy władz samorządowych gminy, Zespołu Szkół w Osuchowie, a także samych osuchowian oraz mieszkańców okolicznych miejscowości, w sposób szczególny mają zostać upamiętnione ofiary tragicznego pożaru spichrza, do jakiego doszło w Osuchowie w dniu 26 września 1948 roku. **Pamiątkowy kamień z tablicą**, zawierającą

nazwiska tragicznie zmarłych, stanie w centrum Osuchowa, natomiast w miejscu, gdzie przed 66-laty stał spichrz, w którym odbywała się zakończona tragedią zabawa, postawiony zostanie symboliczny metalowy krzyż. Więcej informacji na www.mszczonow.pl.

W dniu 26 kwietnia mszczonowska grupa **GRH STRZELCY im. 31 pSK** wzięła udział w kolejnej inscenizacji. Tym razem była to inscenizacja bitwy pod Rosochami, stoczonej przed 74 laty przez Wydzielony Oddział Wojska Polskiego majora Hubala z wojskami hitlerowskimi była jednym z elementów V Pikniku Kawalerskiego, zorganizowanego przez Gminę Bliżyn, przy współudziale członków Kieleckiego Ochotniczego Szwadronu Kawalerii im. 13 Pułku Ułanów Wileńskich. Relacja z wydarzenia znajduje się w kwietniowych aktualnościach na www.mszczonow.pl.

PUSZCZA MARIAŃSKA

Mariański Ruch Inicjatyw Ekonomiczno-Społecznych organizuje rajd rowerowy, który odbędzie się 7 czerwca. Więcej szczegółów znajduje się na www.inicjatywa.info.pl. Zapraszamy również

na rajd organizowany 14 czerwca przez Nadleśnictwo Radziwiłłów, szczegóły na www.radziwillow.lodz.lasy.gov.pl.

Zapraszamy do udziału w **Turnieju Piłki**

Siatkowej (plażowej), który odbędzie się podczas pikniku organizacji pozarządowych **CZERWCOWA SKARBNIKA INICJATYW** w dniu 29 czerwca 2014 r. Rozpoczęcie turnieju: godz. 10.00, plac przy Zespole Szkół

no-Przedszkolnym w Puszczy Mariańskiej, ul. Konstytucji 3 Maja. Zgłoszenia drużyn przyjmowane są do dnia 29 czerwca 2014 r. do godz. 9.30. Więcej informacji: www.puszcza-marianska.pl, www.inicjatywa.info.pl.

Rozpoczęło się kolejne szkolenie realizowane przez **Lokalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych: Tworzenie biznesplanu jako podstawy kalkulacji przedsięwzięcia ekonomii społecznej**. Przeprowadzi je Inga Kołomyjska, ekonomistka i trenerka z bogatym doświadczeniem w zakresie tematyki dotyczącej przygotowywania biznesplanu w organizacjach pozarządowych. Podczas czterech 4-godzinnych sesji zajęciowych reprezentanci lokalnych NGO dowiedzą się, jak uniezależnić się od gran-

tów zewnętrznych, rozszerzając działalność odpłatną i gospodarczą oraz jak zaplanować ofertę i podejmowane działania. Więcej informacji: www.inicjatywa.info.pl.

Grupa „U NAS” ciągle zaskakuje nowymi pomysłami na wystawy i spotkania. Na początku kwietnia zorganizowano spotkanie z Jarosławem Jareckim, miłośnikiem historii i dawnych obyczajów. Pan Jarosław pokazywał eksponaty, często własnoręcznie tworzone na wzór tych dawnych i odpowiadał na pytania uczestników spotkania. W dniu 25 kwietnia otwarta została wystawa „Jan Paweł II – papież Polak w naszej pamięci”, przygotowana z dużym zaangażowaniem przez członków Grupy „U NAS”. Na maj planowane jest spotkanie dotyczące używania ziół

w domu – „Czego nie wiemy o ziołach”. Zapraszamy do śledzenia profilu Grupy na Facebook-u, gdzie dostępne są relacje z wystaw i spotkań oraz zaproszenia na kolejne.

Miło nam poinformować, iż nasz kolega **Leszek Karkuciński - współzałożyciel i Wiceprezes Zarządu stowarzyszenia MRIES**, został nominowany do drugiego etapu konkursu „**Człowiek Ziemi Żyrardowskiej 2013**”. Aby zgłosować na Leszka należy do 31 maja br. wysłać sms pod numer 7148 o treści „zz.5” lub składać wypełnione kupony, które umieszczane są w tygodniku Życie Żyrardowa. Więcej informacji: http://www.powiat-zyrardowski.pl/redir,indx?wiecej=737&wiecej_news=1

RADZIEJOWICE

Gminne Centrum Kultury „Powozownia” zaprasza na wystawę fotografii Mariusza Kubiela, która będzie trwała do 15 lipca. W „Powozowni”, w dniu 14 czerwca o godz. 10.30 odbędzie się III Turniej Brydża. Zapisy przyjmowane są w dniu turnieju. GCK organizuje w dniach 30-06-16.07 „Teatralne Lato”. Po szczegóły zapraszamy na www.powozownia.radziejowice.pl.

W Domu Pracy Twórczej, 14 czerwca o godz. 20.00, w ramach VI Jubileuszowego Wieczoru z Chełmońskim, odbędzie się Prezentacja książki Aleksandry Melbechowskiej-Luty: „Chełmoński. Malarz polskich żywiołów”. Tego dnia odbędzie się również pokaz obrazu Józefa Chełmońskiego „Za Chrystem”, a także koncert „Liryka XX wieku” w wykonaniu uczestników

Kursu Mistrzowskiego prof. Teresy Żyly-Gara i oktetu wiolonczelowego z Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej II st. im. Zenona Brzeskiego w Warszawie. Od 28 czerwca do 6 lipca będzie trwał VI Letni Festiwal im. Jerzego Waldorffa. Szczegóły w zapowiedziach na www.palac.radziejowice.pl.

WISKITKI

W niedzielę, 15 czerwca na terenie Gimnazjum w Wiskitkach odbędzie się **Piknik Ekologiczny**. Podczas trwania imprezy zagra i zaśpiewa zespół „Fasolki”. Dla dzieci przygotowane są różne propozycje zabaw i konkursów.

Tego dnia będzie można nie tylko dowiedzieć się jak żyć w zgodzie z naturą, ale również przećwiczyć to w praktyce. Wstęp na piknik jest bezpłatny. W programie także występy postaci znanych z dziecięcych programów

telewizyjnych. Piknik realizowany jest w ramach tzw. małych projektów, dofinansowanych z PROW 2007-2013. Więcej informacji: www.wiskitki.pl.

ŻYRARDÓW

Już jesienią br. powstanie **Wirtualne Muzeum Lniarstwa w Żyrardowie**. Lokalna Organizacja Turystyczna Mazowska Zachodniego, która jest pomysłodawcą i realizatorem przedsięwzięcia, podpisała z Muzeum Historii Polski umowę w sprawie dofinansowania na kwotę 22 000 zł projektu pt. „Wirtualne Muzeum Lniarstwa w Żyrardowie” w ramach programu operacyjnego „Patriotyzm Jutra”. Prace przygotowawcze, trwające od początku maja 2014 r., zakończyły się opracowaniem założeń funkcjonalnych wirtualnego muzeum w postaci portalu internetowego. Więcej informacji: www.lotmz.org.

Lokalna Organizacja Turystyczna Mazowska Zachodniego z siedzibą w Żyrardowie rozpoczęła na początku maja br. badania przyjazdowego ruchu turystycznego w regionie. Jest to pierwsza tego typu inicjatywa prowadzona na obszarze Mazowsza Zachodniego, która

ma być początkiem systemu permanentnego monitoringu. Tegoroczny cykl badań będzie prowadzony w sezonie letnim, w okresie od 1 maja do 30 września 2014 r. Więcej informacji: www.lotmz.org.

„**Nie-Znane Oblicza Żyrardowa**” to socjologiczny dokument z lat 70. i początku 80. XX wieku zapisany fotograficznymi obrazami przez debiutującego w tym czasie artystę. Jego niezwykle wrażliwe i bardzo osobliwe spojrzenie na Żyrardów tamtych lat uczyniło z historycznych już dzisiaj prac opowieść o „obliczach” mieszkańców, niecodziennych sytuacjach i nieistniejących już miejscach. Wystawa będzie dostępna od 17 maja. do września w Muzeum Mazowsza Zachodniego. Więcej informacji: www.muzeumzyrardow.pl

„**Żyrardów na starej pocztówce**” to ekspozycja będąca zbiorem prawie 250 pocztówek ze zbiorów prywatnych. Pokazane zostaną karty wydawane od 1898 r., przez pierwszą wojnę światową, zniszczenia wojenne Zakładów, lata 20 i 30 XX w., II wojnę światową, do współczesności. Większość zbioru to unikatowe okazy pokazujące Żyrardów jakiego dzisiaj nie znamy. Wystawę można zwiedzać do września 2014 br. Więcej informacji: www.muzeumzyrardow.pl.

Stowarzyszenie „ŻYR.A.F.A.” organizuje w dniu 22 czerwca 2014 r. bieg Chełmońskiego w Radziejowicach. Celem biegu jest uczczenie roku Józefa Chełmońskiego w Powiecie Żyrardowskim oraz promocja aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia wśród mieszkańców Powiatu Żyrardowskiego. Impreza ma charakter sportowo-rekreacyjny i w całości przeprowadzona będzie na terenie gminy Radziejowice. Więcej informacji: www.zyrafazyrardow.pl.

LOKALNE CENTRUM

Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych w Puszczy Mariańskiej

**Lokalne Centrum Informacji i Wspomagania
Organizacji Pozarządowych w Puszczy Mariańskiej
Mariański Ruch Inicjatyw Ekonomiczno-Społecznych**

ul. Króla Jana Sobieskiego 1
96-330 Puszcza Mariańska

Punkty informacyjne:

- **ŻYRARDÓW**

Starostwo Powiatowe w Żyrardowie
ul. Legionów Polskich 54/56
(Zespół Szkół nr 2)

- **MSZCZONÓW**

Gminne Centrum Informacji
ul. Żyrardowska 4

- **BOLIMÓW**

ul. Łowicka 9
(Gminny Ośrodek Kultury)

- **WISKITKI**

ul. Kościuszki 25
(Gminna Biblioteka Publiczna)

tel./faks: 46/831-81-09

e-mail: centrum@inicjatywa.info.pl

www.inicjatywa.info.pl

INICJATYWA – Społeczny Kurier Mazowsza Zachodniego

Gazetę redaguje Zespół Lokalnego Centrum Informacji i Wspomagania
Organizacji Pozarządowych w Puszczy Mariańskiej

Redaktor Naczelny: Bożena Łukasik-Jędrzejewska

Wydawca: Mariański Ruch Inicjatyw Ekonomiczno-Społecznych

Kontakt: centrum@inicjatywa.info.pl

Skład i łamanie: Arkadiusz Gałęcki – Studio „ArkadiA”

Druk: Drukarnia Offsetowa „AlternA”, Zakład Fundacji Źródła Życia

Nakład: 2000 egz.